

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISK DAGBLADET

Laupäeval, 30. aug. 1975

Nr. 66 (4056)

17. aastakäik

Rootsi rahvas:

USA hädaohtlikum ja rahu ohustavam kui N. Liit ja Hiina

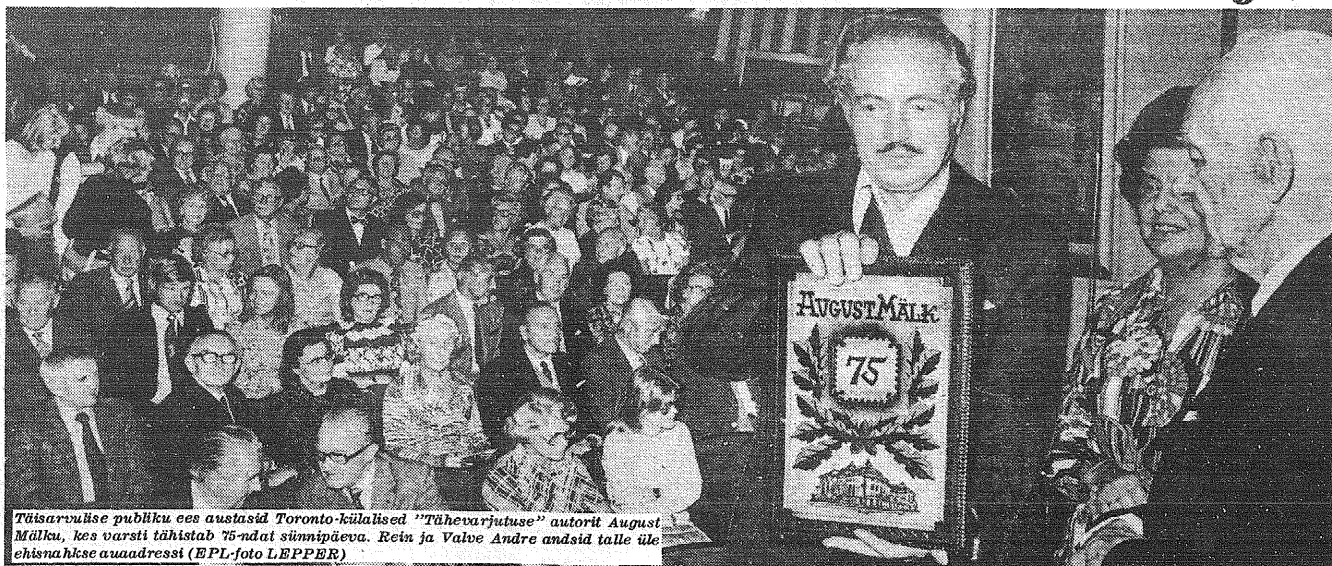
"USA on hädaohtlikum, agressiivsem, rohkem rahu ohustav ja Rootsil ebasõbralikum kui Nõukogude Liit", leiab enamuse Rootsi rahvast vastavalt toime pandud opiniooniuurimusele. See toimus Göteborgi ülikooli juures Statistiska centralbyrå ja Statsvetenskapliga institutioneni rezhis. Tuleb aga tähele panna, et uurimus pandi toime seoses valimistega 1973, kusjuures küsitleti 2500 isikut, kes esindavad kõiki ühiskonnagruppe. Seega ei ole uurimus otseselt aktuaalne, mida nendivad ka uurijad ise. Nimelt võivad samad isikud eri aegadel omada erinevaid vaateid, olenedes sellest, kuidas parajasti juhtub olema suurpoliitiline konjunktuur.

Mõlemast suurvõimust on igatahes USA see, kelle poliitika globaalses mastaabis on hädaohtlik ja vigadega. Seda

leiab 33 prots. küsitletust, kuna 15. prots. nimetavad N. Liitu ja 3 prots. Hiinat. Edasi paluti küsitletud

õelda, milline nimetatud suurriigist "arendab poliitikat, mis pidevalt ohustab Järg lk. 7

Toronto külakost avas lavahooaja

Tüisaruuse publiku ees austasid Toronto-küla "Tähevarjutuse" autori August Mätku, kes varsti tähistab 75-ndat sünnipäeva. Rein ja Valve Andre andsid talle üle ehisnähkse auadressi (EPL-foto LEPPER)

Teatrihooaeg Stockholmis algas tänavu erakordselt vara ja seda tänu külla tulnud Kanada Eesti Teatrile. Vaatamata ebasoodsale ajale läks

eelmüük hästi ja publikut jätkus kaheks etenduseks. Neist oli esimene etendus täitnud Scala teatri ja auditorium reageeris elavalt.

Küllalised seadsid oma küllaskäiguga varakult fookusse ka lähemal ajal 75-ndat sünnipäeva pidava näidendi "Tähevarjutus" autori Au-

gust Mätku, kellele ja tuldse Raamatu Aastale etendus oli pühendatud.

Küllaskäiku tuleb lugeda õnnestunuks, publik sai

meeldiva teatrielamuse tükist, mille sisu oli ebaharilik ja selle teostusest ansambli poolt, kus autori käe läbi peaaegu Järg lk. 7

Haile Selassie surnud

Etiopia ekskeiser, 83-aastane Haile Selassie suri kolmapäeval villas, kus ta viibis koduses arestis pärast tema kukutamist 12. septembril möödunud aastal.

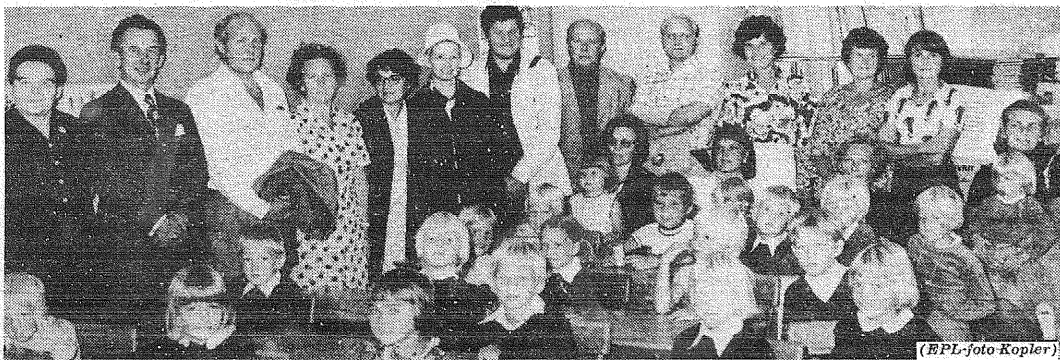
Ametlikus teadaandes, mille väljastas Etiopia proviisorne sõjaväevalitsus öeldakse, et surm järgnes pärast juunis teostatud prostataoperatsioonile, millest ekskeiser kunagi ei tervenunud.

Selassie poeg, 58-aastane tronigusteta kroonprints aga nõuab obduksiooni rahvusvahelise meditsiinilise ekspertiisi kontrolli all. Ta nimelt ei usu, et Haile Selassie suri loomulikul surma.

Etiopia rahvas reageeris surmasõnumile rahulikult.

Järg lk. 7

Koolitöö algus Göteborgis

Göteborgi eesti algkooli esimene ja teine klass koolipärgis õppetöö alguses. Nende taga vanemaid ja omakaid.

GÖTEBORG (EPL) - Göteborgi Eesti Algkoolis algas õppetöö teisipäeval, 19. augustil kell 11. Selleks ajaks

kogunes arvukas päikeserikkal suvepäeval kosunud ja pruunistunud eestlaste pere: õpilased, nende vanemad ja

teisi omakaid, Johannebergi kooli õuele, kust siirduti kooli aulaks toimuvale avaaktusele. Väljakujunenud tava koha-

selt algas aktus palvusega, mille pidas evangelist Abel Milder. Pärast koraali "Oh Järg lk. 7

EPL

USA ja HIINA

Laupäeval, 30. aug. 1975

Teadele kohaselt Washingtonist kavatses president Ford tänava sügisel külastada Pekingit eesmärgiga jätkata suhte normaliseerimist Hiinaga. See protsess algas teatavasti kolm ja pool aastat tagasi, nimelt 1972 veebruaris, kui president Nixon külastas ametlikult Pekingit ja sellega märkis Hiina Rahvavabariigi avaliku tunnustamist koos tema kommunistliku režiimiga. Vähe hiljem järgnes sellele Hiina ühinemine Liitunud Rahvastega nõnda, et see sündis Rahvus-Hiina arvel Formoosa saarel, mis seni oli hiinlaste esindanud Liitunud Rahvastes maosana, mida kommunistid polnud suutnud vallutada. Formoosa tähendus vähenes veelgi tema valitseja president Tshiang Kai-sheki surmaga tänava kevadel, sest tema isikuga kadus ka omaaegne kogu Hiina valitsuse.

President Fordi tulevaste külastusküsimuste hiinlaste hakati küsitleda juba mõni kuu tagasi ja sel puhul avaldatud mitmesuguseid arvamisi. Nende hulgas oli üks asjakumalim Hiina peaministri asetäitja Teng Hsiao-pingi jutujärgne ameerika ajalehtede väljaandjate rühmaga juuni algul. Peaministri asetäitja Teng täidab tegelikult valitsusjuhi ülesandeid peaministri Tshu En-lai haiguse ajal ja on väga võimeline, et tema tuleb pidada ka läbirääkimisi president Fordiga kunagi eeloleval sügisel.

Üsletsemisel tähendas hiina valitsusjuhi asetäitja, et president Ford on teretult, ükskõik, kas tema külastähtsust saab vilja või mitte. Hiinlaste olnud poolel on pärast sõjategevuse lõppu Indo-Hiinas aruotaval seisukohal Ühendriikide suhtes. Sealt algatust oodates ei ole nad aga sugugi negatiivsed ameerika jätkuva esinemise suhtes Aasias. Oigupoolest oleks muidugi hea, kui USA tõmbaks tagasi oma väekõrvaldused Jaapanist. Aga Teng arvates ei tohi ignoreerida ka tänapäeva tõsiasju. Teiste sõnadega, ameerika vägede kohalolek on vähemalt sellepoolet hea, et venelased ei kipuks oma mõju laiendada. Ei pea ka unustama, et Jaapanil on õigus Kurili saartele, mis N. Liit viimase sõja ajal anastas.

Jaapan on heast vahekorras Ühendriikidega rohkem olnen kui Hiina, seletas Teng. Venelased kipuvad kallale nõrkade-

le, kardavad aga tugevaid ja seepärast peaks USA oma kaitsvõimet suurendama. Mis puutub täielike diplomaatiliste sidemete loomisse Hiina ja Ühendriikide vahel, siis on eeltingimuseks, et USA viiks ära oma väed Formoosalt, katkestaks diplomaatilised ühendused ja ütleks ules vastastikuse kaitsesõjapõhise režiimiga seel saarel, mida hiinlaste peavad Hiina üheks osaks. Aga seda nõudes ütles Teng ennast ka mõistvat, et Ühendriikidel on kahtlemata küllalt raskusi kõige selle läbiviimisega.

Seepärast on võimalik kõige otstarbekohasem talitada Jaapani eeskujul: jaapanlased viisid oma ambassadi Taipei'sse üle Pekingi, huues tema asemel Formoosalt ainult kaubanduskontori. Seda heaks kiites ütles Teng tagasi vahepeal seanaator Henry Jacksoni poolt esitatud ettepaneku, et Pekingis luuakse USA ambassad ja Taipei's Formoosalt ühenduskontori. See tähendaks täiendavat praegusolevat olukorras, kus USA surraatkont on Taipei's ja ühenduskontori Pekingis. Hiina valitsusele näib olevat vastumeelne, et Formoosalt leiduks üldse mingi ameerika diplomaatiline esindus peale kaubanduskontori.

Muidu näib Hiina valitsuse suhtumine Ühendriikidesse olevat võrdlemisi hea mitte ainult valitsuse esindaja Teng Hsiao-pingi üsletsemise taustal. Teatavasti jagab Peking üldiselt Washingtoni vaateid nii Lääne-Euroopa kui Euroopa Ühisturule. Alles juuni lõpul hoiatas hiina parteiõht eriti Euroopa põhjamaid venelaste eest, süüdistades Nõukogude Liitu hoolimatus saamahimuse. Venelased hauduvad kurje kavatsusi ja on seepärast tugevasti suurendanud oma sõjaväelisi jõudusid, kirjutas hiinlaste "Rahva Päevaleht" oma üheskuses. Artikkel on üks paljudest näidetest Hiina suurest huvist Lääne-Euroopa vastu.

Mitme viimase aasta jooksul on Peking järjekindlalt õhutanud majanduslikku ja poliitilist koostööd Euroopa Ühisturu raamides kui üht viisi Euroopa iseseisvuse kindlustamiseks. Täiendavalt sellele on Peking ootustanud saada oma suursaadik Euroopa Ühisturu peakorterisse Brüsselis.

Nii on igatahes küllalt küsimusi, kus USA ja Hiina huvid ühte langevad. Järelikult peaks vastavalt omale kergem üle saada ka küsimustest, kus arvamised lanku lähevad.

A. K.

August Mälg tänab pärast "Tähevarjutuse" etendust laval ansambli liikmeid. Vasakult lavastaja Rein Andre, Valve Andre, Hilja Laasen, Kuldar Palo, Maiki Andre ja Ernst Vähi (pildil puudub Nikolai Oad). (EPL-foto LEPPER)

Mälgu tükk Kanada Eesti Teatri esituses

Stockholmi eestlaskonna kultuurilise tegevuse sügishooaja avasid sel aastal kauged küllalised Kanadast. Ka ühe varakult — Kanada Eesti Teater Rein Andre juhitud andis oma küllalsetendused 23. ja 24. augustil "Scala-teatri" ruumides. "Scala-teater" asub teatavasti Eesti Maja hoones, kuid on välja üritatud ühele rootsi näitegrupile. Küllalstik oli Rein Andre reispäinas August Mälgu uudisnädend "Tähevarjutus". Küllalstik oli ühtlasi austusavaldus autorile — August Mälgu saab 4. oktoobril 75-aastaseks. See andis teatritele erilise pidulikkuse ja soojasdamelise meeleolu.

Käesolev aasta on teatavasti pühendatud Eesti Raamatu 475. aasta juubeli pühitsemiseks ja Kanada Eesti Teatri küllalstik toimus Raamatuaasta pidustuste raames. Mell on põhjust tunda siirast rõõmu mõda maailma laiali pillatud pagulaestlaste kangusi trovitavast üritusest interviivtada omavahelisi kultuurilisi kontakte küllalstikutega ja ühist kokkulemistega.

Need esinduslikud suurettõvõtmised on nagu väljapaistv otsimine laiateadete tegevusmistingidele ja endavaldustele. Paari aasta eest toimunud Toronto ülemaloomist "Eesti Päevad" ja tänava korraldati Rootsis skaitliku nooruse ülemaloomise kokkulemlele Meetakoduse. Küllalstikutel rindelt sobib veel märkida, et novembrikuu lõpul saabub Stockholmist etendusid andma kirjanik ja näitejatar Asta Willmann USA-st oma "Ühe-naise-teatriga".

Seoses Kanada Eesti Teatri küllalstikutega Stockholmis meenub, et algatusejälgi ja teatriteelisel Rein Andre on pioneeritendidele sääraste vastastikkuste küllalstikutega korraldamisel. Stockholmis 1961 aset leidnud neljanda Eesti Lauuepo ja rahvaseepose "Kalevipoja" 100. aastase ümmurise tähistamiseks korraldatud pidustustele sõitis küllalstendusi andma Rein Andre Stuudioteatrit Kanadast. Meie ülestime nelle sõdamliku "tere tulemast!" tookord ja teeme seda siira rõõmuga nüüdki.

August Mälgu näitekirjanduslik looming hõlmab üle kümne näidendi, populaarseim neist on "Vaesemehe utalil" menuka lavastusena Tallinna Tööliseatris. Ta usin näidend "Tähevarjutus" on kirjutatud kümmeaakond aastat tagasi maapoes. Pärast mõningaid ekstsirnakulid maabus "Tähevarjutus" Rein Andre teatrisorubilti, kelle lavastusel näidend sai lavarisest mõndumud aasta novembrist Toronto korraldatud

Rahvusvahelisel Teatristivalil. "Tähevarjutuse" teema on üldinimlik. See haarab meid kõiki ja igat ühte üksikult. Igal meist on oma eluteostus, millele rajatakse alus ja antakse siht noorusaastal.

Ei saada millekski, saavutada edu ja kordaminekuid ning sellele ehitada oma elupäevade kulgu. Näidendis ei ole kontroversaalseid, aktuaalseid päevakajalisi probleeme. Puuduvad teravaaonalsed seisukohavõtted, domineerib mõtisklev arutelu, autori leplik elufilosoofia. "Tähevarjutuse" peategelaseks on näitejatar, kes oma andekusele ja püüdlikkusele toetudes statisti ja kõrvalosade mängijast on tõusnud oma maa näidendi tegevuskoht on küslik Euroopas) esindusteatris lavatäheliks.

Sis märkab ta, et ta ei suuda enam saada paremaks ja tusta lavataevas kõrgemale. — Isenda! ked tavapärane nähtus lavakunstmike karjääril tei. Tekivad nuremõtted ja pessimistlikud hingeditlused. Meeleoluline tujutus halvab elust ja teatrite. Dramaturgilselt läheb autor peategelase käitumislaidi põhjustav sündmused toimuda väljapool lava, vaataja teatrisaalis saab neist osa peategelase reageeringude kaudu. Publik on seega, eriti esimeses ja teises vaatuses, enam pealtvaataja ja jälgiia kui sündmustele vahenditult kaasaalaja.

"Tähevarjutuse" peategelaseks on lavatäht Ylvi Kender, keda kehastas Valve Andre. Ta hingeditlused köitsid meie tähelepanu varjundite rikkusega ja tunde peensusiga, aga ilmeka teostamisega kujunes ta selle etenduse lavatäheliks. Ta osatööstuse tunneteskaala hõlmab peamiselt pessimistlikke, trostlike meeleolusid, alles viimase vaatuse lõpetusesse esiletoodud soojadameliselt inimlikust, elujatavast tegusustistast kantud tundeavaldusi.

Aratas tähelepanu (eriti näispeere poolel) Ylvi Kenderi tauletid kaunis kõige ja elegantus, millega ta neid kandis. Isiklikult jäi mulle küsitavaks piduliku õhtukleidi sobivus, milles ta esmakordselt lavale ilmus — ta tuli ometi otse töölkoju pärast esinemist teatrilaval. Kuid divalvikult eefektne oma esimees lavaletlekuks oli ta — seda peab tunnustama!

Sobivaks partneriks Valve Andrele ta osatööstuse oli Ernst Vähi, kes kehastas lahkuks misjonäri David Hellmanni. Dialogides Ylvi Kenderiga tundus ta alguses olevat asjatult agressiivne, hiljem kulges nende juut sujuvalt ja näidendi laadile sobivas meeleolus. Mõjuva

mulje jättis ta sõnaduull viimases vaatuses Rein Andre. Ernst Vähi tundub olevat innukas teatrimatör, kunstiliste ambitsioonidega ja nõudlik enda lavaloomingu suhtes.

"Tähevarjutuse" lavale toomisel kandis Rein Andre kahekordset koormist: esiteks toimis ta lavastaja-näitejuhina ning teiseks kehastas ta lavatähe Ylvi Kenderi abikaasa Erik Feldti osa, elukutselt ajalehe kontorijuhataja. Kaaluvama osa oma tähelepanust ja hoolist oli ta tulemustenikkalt pööranud näitejuhi nõudlikele ülesannetele.

Ka ei ole autor talle näidendi käigus annud suuremaid ülesandeid kui olla lavatähe abikaasa ja temaga mõned repliid vahetada. Huvitavamaks ja sisukamaks on Rein Andrele viimane vaatus, kus ta kokkupõrkes David Hellmanniga sal välja tunne oma näitejatega, lendi mitmekülgset suhtumist.

Kõrvalosad, episoodilisi osi "Tähevarjutuses" kandisid teatritkuni järgjrid Rein Andre "Teatrikolides" — teatrituuliste noortele teoreetilisi ja praktilisi teadmisi pakkuv stuudio. Kavalehe järjekorras on need: Hilja Laasen noore näitejanna Silvia Hexteri osas, Kuldar Palo noore elumehes Martin Strömi osas, Nikolai Oad süüfilör Klaus Krooki osas ning Maiki Andre Feldtide majapidajanna Marta osas. Noored lümitasid huvi ja püüdlikkust anda oma osale sobival tundevärve ja karakterteerust. Nad täitsid oma ülesandad rahuldavate tulemustega, üldraamist välja langemata. Jõud tüdöö!

"Tähevarjutus" läks väljamüüdud majale publiku elavate külaualvuduste saatel. Etendus lõppedes tervitasid küllalisi Stockholmist Eesti Teatri ja Eesti Kultuuri Koonde esindajad ning tegelased said oma auge teenitud tänuilised. Õnnitlusi ka August Mälgu, kes etendusel viibis koos oma abikaasa ja tütreaga. Kanadast Eesti Teatri esindajana ulatas Rein Andre vanameistriks liaks õnnitlusnõudele kunstiäraselt väljatödeluid aadressi, mille ametajaks oiid Kanadas tegetusvad eesti organisatsioonid ja Eesti Vabariigi diplomaatiline esindaja. Meie aplodeerisime sõdamliku kaasaalamisega.

Etendusel järgnes elevusriik ja tujuküllane pidulik õhtusöök Eesti Majas, millest osavõtt oli rohkearvuline. Ka sin ol improviiseeritud sõnavõtte ning vahetati muljeid ja mälestusi olivast ja minevikust.

Ed. Reiming

EESTI PÄEVALEHT

Eestlase Dagblad

Pestimetaja Juhani Kokka

Vastutav väljaandja

(ansv. ütj.)

Arvi Moor

Toimetuse ja talituse:

EESTI MAJAS Stockholmis,

Wallingatan 52, 1 tr.

Postiaadress: Box 667

101 26 Stockholm 1

Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskiltnas Juri Aas

Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,

651 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72

Tallinnispostiro nr. 1567 70-0

Kõuikutsarvete postiro 60 59 00-0.

Eesti Päevaleht Forlags AB,

Stockholm

Tallinnislinnad:

Aasta 1975. nr. 187:

Termin (4 kutsu), nr. 82:

Kuu, nr. 18:

Väljandja EESTI PÄEVALEHT

FORLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kirjans

Tryckeri AB Eskilstuna 1975

Sparbank ja E. pank kolivad

Stockholms Sparbank, millele juures teatavasti asub Eesti Laenuhoiu ühisus, asub arvates 1. septembrist uude asukohta. Nimelt on Kegeringsgrändil Hamngatanil ja Kocksgårdil vahel, seega endiselt Eesti Maja krundi otsees naabruses, kerkimud uus pangapool, kuhu kogu tegevus üle viiakse senisest asukohest Fredsgatanilt. Sellega asub pank otse linna äritsentrumis. Address on Hamngatan 31, sest uus hoonekompleks on mahasseaditud vastu NK kaubamaja.

Õpilasi ja nende vanemaid kogunemas Johannebergi, s.t. Göteborgi Eesti Algkooli Üle uue kooliaasta alguses. (Foto Kopler)

Venelased türklasi meelitamas

NEW YORK (VES) — Samal ajal, kui USA Esindajatekojas valeldi küsimuse kallal, kas Türgile lõpetada relvasaadetised või mitte, lendas Türgimaale N. Vene delegatsioon, mille juhiks oli riikliku majanduskomisjoni esimees Semjon Skatshkov. Delegatsioon pidas Türgi ametivõimudega läbirääkimisi "vastastikuseks koostööks laialdasel majanduslikel erialadel".

Ajalehe "The Chr. Sc. Monitori" teatel on Skatshkovi läbirääkimiste tulemusena N. Vene ja Türgi majanduslik koostöö terase ja alumiiniumi alal. Peale selle olevat kokku lepitud, et N. Vene ehitab Türgis kaks jõujaama.

Edasi on N. Vene taotlenud, et saaks Türgilt baase Dardanellide ääres ja Bosporuses. 1947. a. N. Vene nõudis seal baase, mistõttu president Truman astus karmimaid samme ning võimaldas Türgile ja Kreekale suuremat abi. N. Vene on pakkunud nüüd Türgile soodsat krediiti — 2,5 protsendiga. Maailmapank võtab 8,5 prots.

Vene alnsaks raskuseks on Türgi parlamendi otsus 1964. aastast, mida parlament ei ole nõus tühistama. Selles otsuses keelatakse kultuuriline läbikäimine N. Vene-ga, kuna see tähendaks kommunisti infiltratsiooni Türgimaale. Praegu on Moskva kultuuridelegatsioon Ankaras, et selle küsimuse üle "nõu pidada".

Daw Parkis Austraalias suri 8. augustil Arved Heinrich Vaher, sünd. 10. novembril 1914 Tapal.

Albany Lääne-Austraalias suri Harry Kadak, sünd. Tartus.

GÖTEBORG

Naiskooi tegevus

Göteborgi Eesti Naiskooi alustab oma sügishoaja tegevust teisipäeval, 2. septembril kl. 18.30 Eesti Majas, Drottningatan 27.

Kooril on ettenähtud lähemal ajal kaks esinemist, nimelt pühapäeval, 28. septembril KFUM-i ruumides kirjandusõhtul mis toimub raamatuaasta puhul, ning 10. oktoobril esinemine rootslastele.

Peale selle on tegevuskavas ettevalmistamine kirikukontserdikas Göteborgis. Tuleval kevad-hooajal on ettenähtud kontsertreis väljapoole Göteborgi või event. Norrassa.

Kuna koor algab kohe uute laulude õppimisega, palutakse kõiki koorilikkimise ilmutada juba esimesel lauluharjutusele 2. septembril.

GÖTEBORG

Toetus Pommeri-fondist

Göteborgi Eesti Seltsi juhatus otsuse kohaselt annetatakse käesoleval aastal Martin Pommeri nimelisele fondist pool, s.o. 1000,- ühele Göteborgi piirkonnas või seal varem elanud eesti noorele, vanuse ülemmääraga 30 a.

Hüvituse saamiseks tuleb oma käega kirjutatud soovilavaldustele pöörduda hilj. 1. okt. 1975 aadressil: M. Pommeri fond, c/o E. Albast, Lövmånsg. 3, 415 12 Göteborg. Tuleb märkida: a) vanus, elukoht, lühike eluloo kirjeldus, b) õping või amet, c) kuuluvus ja osavõtt eesti noorte organisatsioonidest — millises tegevuses ja ametkonnas, d) osavõtt rahvuslikultuurilistest tegevustest (kontserdid, teatrid, aktused jm), e) muud huvialad.

Hüvituse saaja määrab selleks valitud žürii ja see antakse välja Eesti Seltsi 30-nda tegevusaasta aktusepeol 18. oktoobril.

LUND-MALMÖ

Pensionäride kokkutulek

Pensionäride Ühingu järgmine kokkutulek on kolmapäeval, 3-dal septembril kell 14 Lundis Eesti Majas.

Seekord esineb ettekandega õpetaja Karl Laante teemal:

Kohaliku elu

"Eesti tulevikust" Helsingi konverentsi taustal."

STOCKHOLM

Eesti Fotoklubi

Stockholmi Eesti Fotoklubi alustab oma sügist hooaega keskajal, 3. sept. Eesti Majas, algusega kell 19.

Nagu eelmiste aastate kavako-haselt alustame oma sügist klubi-tegevust arutluseõhtuga, kus vaat-luse alla tulevad klubiliikmete su-vised fototulemused. Ühtlasi kasu-tame kokkutulekut hooaja tegevu-se kui ka fotola uudiste arutu-seks. Kõik fotohuvilised on tere-tutnud.

STOCKHOLM

Meeskooi alustab sügishooaega.

Stockholmi Eesti Meeskooi ju-hatus tervitab kõiki lauluviidi ja teatab, et harjutustega alustatakse jälle 2. septembril teisipäeval kell 18.30 Eesti Majas Walling. 34. Lähemas tegevuskavas seltsab ette-valmistus Ed. Tubina juubelkont-serdik 6. detsembril. Teretule-mast uutele ja noortele laulumees-tele, kes SEM-iga koos soovivad jätkata eesti meestelaulu tradit-siooni! Koor vajab täiendust, et kevadepoolil külastada Hollandit ja seal esineda tugevana ja arvu-rikkana.

STOCKHOLM

Pensionäride kokkutulek

Pensionäride Ühingu liikmete esimene sügisene kokkutulek to-mub teisipäeval, 9. sept. kl. 13 Eesti Majas, Wallingatan 34. Osa-võtta soovijail registr. vajalik hil-jemalt reedel, 5. sept. tel. 38 68 60, 51 63 73 ja 26 55 22.

STOCKHOLM

Lenderi gymn. kokkutulek

E. Lenderi gümnaasiumi 68. aastapäeva, kus toimub ka stipen-diumi väljaandmine mälestusfon-

dist, peetakse reedel 5. septembril Korp. Estica ruumides, Luntma-kargatan 61. I. Kogunemine kell 17. Registreerida Helmi Männikule tel. 18 31 13 või Ellen Roosmele tel. 26 62 22.

STOCKHOLM

Algkooli tänu

Stockholmi Eesti Algkool aval-dab südamekummat tänu perekond H. Paffile, kes oma armsadid lah-kunud mälestades on mõeldnud toetile ja annetanud kr. 100:—.

Ühtlasi tänab kool kol. V. Saar-semit õpetöö algusel koolile mäeldes annetusega kr. 250:—.

Stockholmi Eesti Algkool

STOCKHOLM

Tennisklubi võistlused

Tennisklubi SET korraldab klubi-meistri võistlused laupäeval, 30. aug. ja pühapäeval, 31. aug. Hjort-hageni tennisväljakul singel ja paarismängu. Võistlejad klass A, klass B (daamid ja härrad) ja klass Oldboys (kes ületanud 50. aastat). Osavõttu teatada Alfred Rilmariile — tel. 681 63 51, kodus 82 77 26 (pärast kl. 18-ne).

Nunnad nõuavad ühevõrdsust

SAN FRANCISCO — Umbes 750 nunnad katoliiku nunnad pidasid mõeldumud nõudlusi kokkutulekuks, kus nõudsid võrdsust õigusi kiriku sajadega kaasrääkimisel, preestriteks ordinatsooni ja isegi võimaliku paavstiks valimiseks.

Usklikke Naiste Nõukogu liikmed ütlesid, et nad soovivad suuremat kontrolli nende oma elu üle ja võiksid kohanedu paremini tänapäevase ühiskonnaga. "Ma olen saamasugune" kirik "nagu iga pilklop", ütles õde Catherine Pinkerton, 53-aastane nunn. "Meie soovime kaasõigust kirikus". Ja see hääreb ka võimaluse naistele saada ühel päeval paavstiks.

30 aasta eest: Abiteenistused briti sõjavangistuses

Kolmkümmend aastat tagasi "suvitat" Põhja-Saksamaal nii nimetatud Hoistein-Sveltals ligi kolmtuhat eesti sõjameest. Siur sõda oli lõppenud. Schleswig-Holsteinist oli tehtud hülgaslik vangilaager miljonite endiste sõdurite-ga. Eesti Esimene Tagavara Rügeni kapten J. Made juhtimisel oli annud ennast inglaste käsutusse ja määratud väikesse kuurorti Üklei järve äärde laagrisse.

Kuna lähemad hooned olid juba saksa üksuste käes, siis tuli eest-lastel asuda sõna toises mõttes põõsa alla. Igasugune varustus laagri eluks puudus. Kuid varsti oli järve ääres üles loodud hulk teike okasa omne ja isegi riiepaik saunas. Tuliid väikbögd. Elati Eesti sõja-väe väillaagri reeglita järgi, üks-üks kaup, ohvitserid ja alljuhid otse üksuste juures.

Peavarju ja kõhumure kergen-datud, astusid kultuuri tegijad ja kodukaunistajad ette. Tekkisid tarad, trepid, lõkke- ja lipuväljakud.

Kolmandik koostelust oli otse koolipingilt tulnud lennuväe abi-teenistused ja mingi tundmatu looduseaduse mõjul leidis laagris üle kolmekümne koolitõpetaja. Koolitöö läks käiku energiliste leitnautide Lumiste, Laane, Pärte-li, Tuuliku ja teiste juhtimisel. Vae-nematele meestele asutati rahvatliikool ja koorilaulu kajas mitmel pool.

Kirjandusliku omaloomeing ju-tlemustest on dr. Otto Webermann teinud teaduslikku tööd hiljem. Laagri ehitused jäädvustati jooni-stustustel. Tulemused olevat kuskil arhiivis. Omaette saavutus oli iga päev ilmuv ajaleht: Päe-vaunder. Kõik värsked uudised välismaa raadiojaamadest kirja-pandud. Tähtsitud ja masinal kirju-tatud künnes koopias. Toimetaja Ignas Tormakila.

Sõjavangil on alati kõht tühi ja külm. Elu Ükleis ei olnud mingi erand. Ilus pöögmets ulatus jär-veni. Selline mets on aga meile võõras. SEal on alati jahe. Laagri kõõgd asusid ridamisi järve kal-dal. Vähe eemal saunad.

Tahaksin edasi kirjeldada suu-repäräride lökkeõhtuid kus istuti kõrgküle kõrval mäenõlvakul et kuulata oma meeste koorilaulu. Või väliskülasist nagu "HELLI-4".

Kui sügis hakkas saabuma tulid kindlad kuulujutud peastest lah-kumiseest inglaste teenistusse. Sõ-duri vanasõna ütleb, et kui kõõgi värvav valmis saab, siis tuleb ko-limine. Meie Üklei laagri kõõgi värvav oli kitsas, kuid seal olid eesti kokad ja päris naljast olime kau-gel.

Kahjuks ei kujunenud sellest ilusaast laagriist lahumine selliseks nagu lootsime. Ees ootasid traata-lad. Kuid tehtud kultuuritööd ei saa keegi olematuks teha ja kuskil metsa alla jäi kivi millel eesti-keelne lause: "Ainult vabadus kindlustab õnne".

Nende mälestuskildude kirju-tamisel lugesin raamatut "Eesti saatusaastad 1945–60", et mälu värskendada.

Leidsin sealt küll L. Lumiste kir-jelduse kultuuri tööst "Rohelises põrgus" — kuid lugedes uuesti ka teiste meeste saatusest sealpool Elbe, Poolas, Prantsusmaal ja Tsehhi põrgus. Viimased ei vaja jutumärke.

Need raamatud on alulaadne dokument pärassõjaageest vägi-vallast kaitsetuile inimestele kallal.

Tuleb vaid meelde tuletada, et lihtsased jätsid venelastele välja andmata ainult eesti, lät ja leedu rahvustest sõdurid — kõik teised anti välja vastu nende tahtmist ja läksid vastu uutele karmustele.

HEINO

Külalised avasid hooaja

Stockholmi teatrihooja ja avasid külalised Kanada Eesti Teatrist, kes esinesid nüüdavahetusel Stockholmi Eesti Majas asuvas Scala-teatris. Publik oli esietendusel täisarvuline, kuna teisel etendusel

oli saal samuti tublisti täidetud. Pildil täna Eesti Kultuuri Koon-
dise esimees Leonid Laid (vasakul) Rein ja Valve Andret ning
nende ansamblit. Agnes Lepp-Kaasik ootab tervitusjärke.

Artistid ei tulnud Uppsalasse

UPPSALA (EPL) – Uppsalas tolmuv egrup. Eesti raamatute näitus, mille järgmistel sihtkohtadel on kuuldavasti Stockholmis uus Kultuurhus, paigutatud Upplandi muuseumi teisel korrall asuvasse vähemasse saalkesse, kus esitatakse m.h. sõnaramatuid, Eesti nöökgode entüloopeedia, Hinnud kõited, tõlked rootsl kirjjanike töded, väljas on ka Brzhnevi raamatud, Harry Olti brošüürid praegusest muusikast Eestis, lastekirjandust ine.

Nagu Uppsala korraldajad seletavad, on näituse tegelikuks Rootsi tootjaks Södertälje linna kultuuris-
heff Harri Olt. Kavatsed saareste
artistidega Eestist ei tulevat aga
midagi välja, kuna ettenähtud
inimesi Eestist ei tulnud. Olevat
võimalik, et esinevad kohalikud
inim

Näitusel oli külalistele kaasa-
võtmiseks välja pandud propa-
gandalehe "Kodumaa" kalender
(et jälgida saaks N. Laidu püha-
sid?), 40-leheküljeline rootsikeelne
pildiraamat "Estland" ja rootsi-
keelne broshüürike raamatuaasta
kohta Eestis.

● Refleksioone

IGA TEINE ROOSTI kodanik on arvanud, et demokraatlik USA elustab maailmarahu ja eelneab elavdavalte ning ebasõbralikku Rootsi vastu seeläbi Statistika Keskbüroo uurimuste meeleolede kohta, mis tehti juba aastal 1973, et arvaldaks alles nüüd. Selle vastu peetakse aga suurt naabrit N. Liitu märksa rahuõbralikumaks meele, kuigi siiski 37 protsenti ka selle õhtuliku tunnistab.

Igal juhul on olnud mu silmatorkav ümberhindamine diktaatorimaas kasuks ja on ilmnud, et selle-
ga on toime tulnud rootsi mass-
meediumid eesotsas TV ja raadio-
ga, kus peevast peava otsustakse
võlga. Armas, kuidas ühele võl-
gale, kommunistidele diktaatorid
rõõmselt lähevad.

Ajajusemise tulemused on olnud nii põhjalikud, et uurimistulemuse järele isegi parempoolsest viilijad on pidanud USA-d esmaseks "rahu ohustajaks", kuigi seal enamuses kannavad süüalpsiaatlaid suure demokraatia vastu.

See oli 1973. Kas vahepealne propaganda on USA-vaenulikkust veelgi suurendanud – kolm ajupesemise aastat. Quo vadis Rootsi – kuhu on teel sinne ühiskond?

KUI SELLE ARENGU TAUSTAL, KUS N. Liit paistab üla väherne ohuna, heita pilku Nõukogu de ajakirjandusse, siis torkab seal silma omakorda järjekindlalt militaarne propaganda. Näit. 17. augustil oldi ajalohed domineerinud N. Liidlo õhuülevaastiku päevast: "Kodumaa võimsad tiivad" on üldepäikiri ja siis pühendatakse artiklid lahinglendurite mõtte- ja tunnetele: "Ain igas meile sidamaks". Ja näit. oktoobri alguses Eestigi lugejad peavad valmumusst saama Georgi Mihhalovitsh Parisinist, kes 263 korda külvast surmaa vastaspoole tagalas. Võibolla oli ta üks neist "kangelaslist" kes 9. märtsil 1944 purustasid Tallinna? Ja seega kommunistlikud, kuid maolistikul ja Moskva-Moskvavastased organisatsioonid - on kahtlemata otses pürütatud. Oli ju selliste asjade korradajaks varem demokraat Aliians, Balti Komitee j.t. antkommunistlikud organisatsioonid, kes nüüd oldi ilusti vaikselt ja nagu unustanud seitseme aasta eest teostatud vägivalda-akti. Nagu Helsingi-konverentsi aktuaalsel tumnil, oldi ka nüüd kunagised aktivistid puhkesel. Ja kurmaline küll, uteks hoiaajateks Moskva Imperialismis eest on - kommunistid ise! "Mölastek hukka okupaatsioon Tsehhooslovakias, katsete rahvuslikule enesehärmisvõigust. N. Liit välja Tsehhooslavakiast" - need oldi

Seekord on lennuväe päev, järgnevat laevastikut, aurutükike, soosuväet, plirvalve, militeet jne. päevad – ikka ja jälle õhustage sõjaliselt valmisolekuks. Ameerika ühendriikide ajakirjanud ei üllusta keegi armeed – küll on seal aeg-ajalt väikest mässivastast kriitikat. Et seda samast ajast, kui roolita rahvas ameerikalik peab rahh õhustatiks nr.1.

MUIDUGI ON KA SIIN teada, et Läänemeri kubiseb vene sõjalaevadest, et "tundmatud" allveelaevad ja "kalalaevad" ikka järele luusivad Rootsi randaalid pidi imperialist, agressiivne vallutaja ja okupeeritute vabaduse jalgsid alla tallaja, rühuja, kelle vastu peab protesteerima. Mitte valkima, nagu teeb rootsi avalikkus ja valitsus. Kui seitse aastat ees

ja "eksivad" kaltsepiirkondades.

Inglise maailma laevastikud registreis "Janes Fighting Chlps" märgitakse, et vene alivleelaevastik on kasvanud tempos, mis et ole proportsioonis N. Llidu rahuagasete vajadustega. "Põhjendama" tulid suurel jõud on ajalool alati tähendanud agressiivsed kavatsused", kirjutati selles raamatus holatuseks Natole ja liinierikidele. Kas rootsi rahvas on rahustatud sellest, et Moskva organ Tass ägedalt ründab briti andmeid kul "absurdselid ja külma sõtta tagasiilivaid"?

Pärast Helsingi julgeolekukonverentsi olevat vaja usaldust üksteise vastu. Ka alis kui partner on hambuni relvis. Usaldus palstab kuj nevat kardetavaks nendele rahvastele, kes usaldavad. Eriti kui nad on pisikesed ja nõrgad sõjaliselt.

JA TÄS MOODI ARKAMINE on toimunud viimasel ajal Rootsis. Kes tähele panid asjaolu, et 21. augustil Tšehhoslovakkia, Invaadeerimise aastapäeva meenutamise aktsioonide taga seisis sõjatuks unust korraldajad – Claré, KEG, M.L.K. Röd Ungdom ja SKP, seega kommunistlikud, kuid maostitluid ja Moskva-Moskva-vastased organisatsioonid – on kahtlemata osale püüdnud. Oli ju selliste asjade korraldajaks varem demokraatlik Allians, Balti Komitee j.t. antikommunistlikud organisatsioonid, kes nüüd olid ilusti vaikselt ja nagu unustanud seitsme aasta eest teostatud vägivalga akti. Nagu Helsingi konverentsilgi aktuaalsel tunnil, olid ka nüüd kutsunud aktivistid puhkusele. Ja kummaline küll, uteks hoiatajateks Moskva Imperialismi eest on kommunistid ise! "Mõistate hukka, otsustate Tšehhoslovakkias, katsete ahviuslikult ümberseadmisel, ümber, ülit väike Tšehhoslovakkia!" need olid demonstrantide loosungid. Samamida kandsid varem antikommunistidele demokraatlikud leerist.

EESTKOGU ELAJAS Tšehhi
invasiooni meenutamist demon-
stratsiooni demonstrantidele oli
Jan Purdal, tuntud vasakäärmus-
lik myrda. Tema sõnavõtt sisal-
das aga üllatuseks kõiki need ele-
mente, mida ballaadid on kogu aeg
rõhutanud: N. Liit on kolonialistlik
imperialist, agressiivne vallutaja
ja okupeerintse vabaduse jaigada
alla tallaja, rõhuga, kelle vastu
peab protesteerima. Mitte valkida
ma, nagu teeb rootsi avalikkus ja
valitsus. Kui seitsme aasta ees

Rootsi müüs oma suurima reisilaeva

Broströmi-kontsern teostas oma luksusaariku "Kungsholmi" müügi, millega lõpeb sellelaadiliste laevade eppoh Rootslie. "Kungsholmi" kasutati viimastel aastatel luksusturistide ristlemlaevana, kuid kulud ületasid pärast ööllüüki tulud ja omanikud püüdsid vältimatuse müüki, kuna rootsi ametiühingud olid teravalt vastu laeva "odavana" lipu alla viimisele.

Nüüd teeb ostja, norra reeder
Eidvin Lorenzon seda — "Kungs-
holm" registreeritakse Bermudas.
Rootsi meeskond tuleb mahamun-
sterdamisele ja peab otsima mujal
kaubalaevastikus 188d.

Muide on tendents praegu selline, et luksusaarikute suurimaks omanikuks kujunevad idarigid, kel ei ole muresid mermeeeste palgakade ja kollektiivlepingute- ga. Alles äsja osteti ära soomaale poolt konstrueeritud ja Inglismaa taani laevaoomanike ülesandel ehitatud suur moodne turismilaev – venelaste poolt. Laev sai nimeks „Odesa“ ja liigub nüüd Stockholm-Tallinn-Leningradi vahel pärast Mihhail Kallini äkilist äravimist.

oldi vapustatud, siis on see vapustus lahtunud (ja kui tockord oli tubandeld demonstreeerimas, siis ntüüd oli Myrdali tümber meenutajaid vaid 800 tümber...) ja kui peaminister estraadiesinimisel mõistab küll hukka diktatuuri "elajaid" Tshhehoslovakkias, siis valikb ta kohates nende "elajate" peaperameest – Myrdali sihtis siin iluolgekukonverentsile Helsinki.

Jah, ajad on muutunud. Parem poolsete riidades on statistika järele meid, kes peavad USA-d vabaduse vaevalaeks ja kommunistide riidades meid, kes peaväenastatavad vabaduse N. Lõunast.

KJ

Suslov näeb punast maailma lähenemas. . .

WASHINGTON — "Detente" poliitika kriitiseerijad Washingtonis juhlivad tähelepanu N. Lõidu poliitilisele liikme ja partei poliitilisele ideoloogile Mihail Suslovile äsja selle kättele, millel parteitegelane näitab, et "võimalused maailmarevolutsiooni teostamiseks suurenevad pidevalt". Suslov lisab, et detente poliitika jätkamine läänriikidega annab võimaluse selle poliitika edukaks rakendamiseks.

Õpetajaameti kandidaat Toom
viaastat Stockholmi peapiiskopi
ja veetnud mitmeid aastaid teo
kogus ta nüüd ka oma perekon
õppimist eesti algkoolis ja laste
poeg Matteus, abikaasa Airi,
poeg Markus Stockholmi Ees
TIPPO).

Elsa Wagner surnud

Lääne-Berlinis suri 17. augustil 94 aasta vanuses tuntud saksa filminäitleja Elsa Wagner, kes oli pärit Eestist.

Elsa Wagner oli sündinud Tallinnas ja alustas oma karjääri saksa teatris. Siirdus aga kahe kümnendat aastat Berliini, kust sattus filmilinnu. Elsa Wagner mängis üle 100-as UFA-filmis, m.h. kõigi saksa kuulsustega koos alates Emil Janningsast. Teda väärits tati tihtilug "Statsehauspelerin".

Opetajametli kandidaat Toomas Vaga teeb praegu oma proovikõne Stockholmis peatiskõplikus koguluses. Päril New-Yorgist tulnud meilmeid astaid teoloogiliste õpingute tülts Helsingis, kogus ta nüüd ka oma perekonna Stockholmis ja lapsed alustasid õppimist eesti algkoolis ja lasteaias. Pildil vasakult tütar Maarit, poeg Mattews, abikaasa Airi, perekonna soome kullaline Eve ja poeg Markus Stockholmis Eesti Eesti Algkooli ukseel (EPL-foto TIIPPO).

Perekond Soitu oma villa ees Torshällas. Vasakult tütar Mata, Viktor Soitu ja abikaasa Zinaida. (EK-foto).

Perekond koos pärast 4 pikka aastat

Möödunud pühapäeval toimus Torshällas perekond Soitu õnnelik taasühinemine, mil Tallinnast saabunud kohale Viktor Soitu abikaasa Zinaida ja 17-aastane tütar Mala. Viktor Soitu ise saabus Rootsi nelja aasta eest, alguses oli tal mõte külastada sugulasi.

Kuid Viiburi piirikontrollis leidsid vene piirivalvurid Viktor Soitu juurest rubla-valuutat, lubasid tal küll edasi sõita, kuid andsid käsu, et Soitu peab Rootsist tagasi tules end registreerima. Kartes edaspidiselt sekeldusi vene võimudega, otsustas Viktor Soitu jätta Rootsi.

Abikaasa ja tütre siatulekut hakkas Viktor Soitu taotlema juba algusest peale, pöördues kõikvõimalike instantside poole N. Liidus — kaasaarvatud Leonid Brezhnev ise. Alles pärast seda kui

asja vastu hakkas huvi tundma ka rootsi press, kus tauniti vene võimude hoiakut, muutus olukord.

Viktor Soitu ise samuti märgib, et kahtlemata olid ajalehed need, kes võibolla kõige rohkem aitasid kaasa, et abikaasa ja tütar lõpuks tohtisid Eestist välja sõita.

Torshällas on Viktor Soitu ehitatud kauni villa, kus taasühinenud perekond nüüd õnnelikult elab. Viktor Soitu märgib, et abikaasa ja tütre esmaseks ülesandeks on muidugi rootsi keele äraõppimine, ilma selleta on silnses ühiskonnas raske elada. (AUS).

EPL-moekiri:

Hall ja triibuline sügis

Pikkade ja hästi kohevate riietuste mood jätkub eeloleval sügisel hooajal. Suurt rõhku pannakse kootud villasele riietusele — kleidid, mütsid ja pikad sallid meelipikuste narmastega olgu me oma käsitsid. Uudimendioneeritud vöörihõbe pelerinidega sügis-mantlid vahelduvad pikaks venitatud kootud jakkidega pealiskihetuses. Esipaanel on kõik hallid

toonid tavaliste sumedate sügisvärvuste kõrval, nagu roostepun, veinipunane, tumeroheline. Triibud esinevad õige mitmes värvus-kooskõlas ja asetuses. Ühel ja samal kleidil leiame triibulise mustri küll põiki, piki või diagonaalse joonena.

Araabia ja Kaukaasia nalate riietuse ja peakatted on tugevasti mõjustunud käesoleva aasta modelle.

Eriti sügaval otsa ees palknevad kootud mütsid vastava ümber peaga keeratud pika salliga annavad beudini naise ilme.

Sportlik riietus koosneb lühedat suurest pulloverist, mis ulatub puusadeni ja mille juurde kantakse paksust villasest n.n. "karupükse", millelised vihkasine oma lapsepõlves, kuna nad ju "hammustasid". Uldiselt valitseb moes tänavu tahtlik segadus — üksteise peal kantakse mitut seelikut, jakki, pluusi ja vesti kombinatsiooni. Üha enam hakkab domineerima "folkloristlik" moejoon — nii on jaapani kimono-lõige läbi lõomas mantlil ja kleiti — del. Ka hihlaste vateeritud jopid — õhturiietuseks punasest sildist — aiustavad tänavu oma võidukäiku. Muidu on värvitoonid aga kurvad ja tumedad. Eriti palju leiame just tuihalli, isegi käekottide, vööde, kingade ja ehte ja sallide värvusena. Viimasel võime kanda sajas variandis — tveed kostüümi või sifoonist õhtukleidi juurde, pallastud taitide või narmastega.

Õhtuks on moemaja Dior lanseerinud pikki kitsaid kleite mustast dühivärvist lihtkõrre üleni tkandeks sametjakkidega. Must samet on üldiselt ikka veel ballirietuses esikohal, aga ka kerged õhulised sildi-kvaliteedid. Musta riietusega kanname musti sukki ja lusa sirge kostassa kingi, millel tald mullusest hulga õhem. Kingad on sageli "Garbo" modelld, garbolikke jooni leiame moes ikka ja ikka veel.

See tähendab vaid seda, et septembris 70-ne aastaseks saav "kustunud" filmitäht kaugelki veel pole kustunud ja et salapärase diiva, kes kunagi pole moe vastu huvi tundnud on meile loonud püsiva, sportliku moevoolu. KARIN

Moes leidub ka nüüd "garbolikke" jooni. Pildil Greta Garbo ise oma tüüpilises riietuses.

Uudiskirjandus

UUS MANA NUMBER

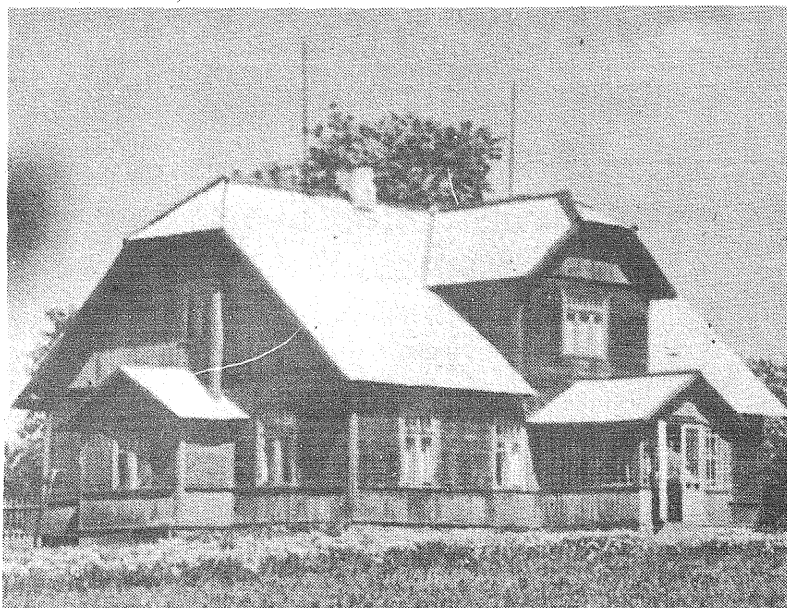
Kesksuvel ilmunud uus mana nr. 41 on taas rikkalikku sisuga ning heas kunstilises kujunduses ja rohketes illustreatsioonidega. Värske eesti kultuuri ja kirjanduse ajakirja number sisaldab lahkunud prof. Aleksander Asplli viimase pikema eestikeelse essee "Marie Underi luule olemus". Ilukirjanduslikku proosat esindavad Ilmar Mikiver lühijutud, Helmo Susi pikema palaga "Tartu väravall" ja Paul Reeta aforistilise märkustega. Ivar Ivaik annab põhjaliku ülevaate kodumaa noore andeka poeedi Jüri Udi loomingust koos rohket näidete ja Udi luulest, kuna I. Mikiver analüüsib Arvo Valtoni novellikogust.

Eevi End vaatleb eesti kunstnike loomingut Rootsis ja Juhan Viidang kirjutab Austraalias elavate eesti kunstnike ülevaatenäitusest. Reproduktsioone on toodud järgmistest kunstnike tödest: Ernst Jõessaar, Endel Kõks, Olev Mikiver, Karin Luts, Sirko Koivu, Malle Morley, Tiit Reissar, Karl Manberg, Anna Pellusaar, Rein Soobik, Valke Liibus, Tiit Radi.

Uue kaanekujunduse on MANA-le teinud noor Ameerikas elav kunstnik Tiit Radi.

Uus-Meremaal elunevalt Jens Mederilt on artikkel "Kapitalism ja demokraatia tulevikuvõimalusi" ning filosoofilise teemaga esseed on kirjutanud Vootele Vaska ja Leo Karlov. Kirjandusringvaate osas retsenseeritakse Ilo Käbina, Antonio Possevino, Richard Borgelini, Johan Pitka, Paul Laane, Helga Nõu, Arvo Mägi, Ilona Laamani, Pedro Krusteni, Teet Kallase, Helmi Mäelo ja Mardi Valgemaie raamatuid, kusjuures arvustajateks on dr. R. Silberberg, E. Uustalu, I. Lipping, H. Grabbi, P. Reets, H. Oja ja E. Krants.

Numbri lõpus leiame toimetaja kommentaariid Hellar Grabbi ja ingliskeelsele slaukokkuvõtte. Eesti kultuuri ja kirjanduse ajakiri MANA jätkab ilmumist ning järgmised numbrid on ettevalmistamisel. MANA nr. 41 saab tellida otse toimetusest aadressil: Hellar Grabbi, 3802 Albee Lane, Alexandria, Va. USA 22309. Numbri hinnaks Rootsis on kr. 30.— ja seda saab tasuta Mana nimel olevasse Rootsi postizhirosse nr. 74268—5.

Tammsaare muuseum on nüüd tema talu uuemas elumajas.

Mida luges Tammsaare?

Ajakirja "Keel ja Kirjandus" kahes numbris kirjutab end Tallinna linnaraamatkogu juhataja A. Sibul oma mälestustest Tammsaarest kui raamatukogu lugejast. Kirjanik on olnud väga pidev, järjekindel ja korralik lugeja — maha arvatud ajad, kus ta on intensiivselt tegelenud mõne teose kirjutamisega. Et Tammsaare ei pruugiks vanu ajalehti ja ajakirju sirvida tavallise lugemistoas, äratades sellega inimeste tähelepanu, on taile korraldatud "lugemistunnid" eriaegadel. Kirjaniklul oli raamatukogu juhatajaga kokulepe, mille järgi viimane informeeris Tammsaaret kõigist uudistest ja koostas nimekirja neist raamatutest, mille vastu kirjanik võis hui tunda. Suurema osa soovitatud raamatutest on kirjanik laenuks saanud ja neid lugenud — või vähemalt sirvinud. Aastast 1926 on alles märganud nende loetelu kohta ja on võimalik jälitada kirjaniku lugemist.

A. Sibul on meeleks ka mõned detailid eri teoste puhul. Th. Dreiseri teoste puhul on kirjanik palunud saada lisa. Ajaloolistest romaaniidest pole ta hoolinud, ka Th. Manni "Joseph und seine Brüder" ja Feuchtwangeri "Der jüdische Krieg" ei leidnud tema silmis armu. Grazia Deledda teosed ja M. Mitchell'i kuulsad bestsellid "Tuulest viidud" on saanud ainult peapäratuse osaliseks.

Võiks noppida välja eri autoreid eri kirjandustest, et näidata, kuidas laiahaardeline oli Tammsaare lugemus. Saksa kirjanduse (mida kirjanik luges muidugi algkeelse) loetelus leiduvad muuhulgas nimed: H. Carossa, A. Döblin, H. Fallada, L. Feuchtwanger, F. Kafka ("Protsess"), H. Mann, Th.

Mann, R. Musil, E.M. Remarque, J. Roth, J. Wassermann, F. Werfel, A. Zweig, St. Zweig, Prantsuse keelt luges Tammsaare suuremalt osalt saksa keelses tõlkes (need jõudsid kiiremini kohale): G. Bernanos, S.G. Colette, R. Dorgelès, G. Duhamel, E. Estaunié, A. Gide, J. Giono, J. Giraudoux, A. Malraux, R. Martin du Gard, F. Mauriac, A. Maurois, J. Romains.

Sama kehtis ka inglise ja ameerika kirjanduse kohta, mida Tammsaare luges ikka rohkem ja rohkem. Esinevad nimed nagu A. Bennett, L. Bromfield, P. Buck, W. Cather, A.J. Cronin, J. Dos Passos, W. Faulkner, J. Galsworthy, E. Hemingway, A. Huxley, J. Joyce, D.H. Lawrence, S. Lewis, E. Linklater, K. Mansfield, W.S. Maugham, J. Priestley, P.G. Wodehouse. Suurt huvi tundis kirjanik ka skandinaavia kirjanduse, viimasel ajal ka soome kirjanduse vastu.

Peale iukirjanduse tundis Tammsaare huvi ka mitmesuguste probleemide vastu nagu humanismi ajalugu, Aafrika ja Hiina ajalugu (1938 ilmus Tammsaarelt raamat "Hiina ja hiinlased"), loivid (noorsoojuude jaoks), kui Tammsaare tegeles raamatute tõlkimisega, tundis ta aialt huvi kirjanduse vastu, mis valgustaksid vastava autori ja kirjandusteose tagapöhi laiemalt. Tammsaare on tõlkinud järgmised teosed: O. Wilde "Dorian Gray portree", J. Conrad "Lord Jim", W. Scott "Ivanhoe", J. Galsworthy "Valge ahv", G. B. Shaw "Tagasi Metuusalale juurde", F. Marryat "Tüüri-meest Tubli". I. Gontšarov "Oblomov". Pikemat aega uuris kirjanik Põhja sõja aega, hiljem selgus, et tal olnud kavatsus kirjutada ajalooline romaan selle pe-

rioodi kohta, mis jäi aga teostamata.

Eesti kirjanduse vastu on Tammsaare 20-ndatel aastatel vähe huvi tundnud. "Loohuse" romaaniavõistlusi on ta küll hooliga jälginud, eriti esimest (1927). Kolmekümnendatel aastatel ta huvi eesti kirjanduse vastu hakkas kasvama ja kui mõni raamat talle meeldis, võttis ta selle kohta aia kirjanduses sõna — nii Ristikivi "Tule ja rahu" puhul (1938). N. Lõvi kirjanduse vastu on Tammsaare tundnud suhteliselt vähe huvi, sedagi alates aastast 1937.

Eeltoodust selgub, kuid võrd mõttekultuuri ja põhjalikult Tammsaare oli kontaktis omaaegse maailmakirjandusega. A. Sibul lisab lõpuks: "Raamatukogu kasutajana võib Tammsaare paljudele lugejatele eeskujuks seada. Raamatuid hoidis ta hästi. Laenuatud raamatud pakkis ta hoolikalt paberisse ja sidus nõõrga kinni. Tagasi tõi ta need samuti hoolikalt pakituina ja ikka tähtsajaks."

Ar-gi.

Diskontot langetati

Rüligipang langetas diskontoprosenti ühe protsendi võrra 7 protsendi 6-le, et soodustada tööstusinvesteeringuid läheneva madalokunjakuri eel. Pangad said eeskirja eelkatsa laenuandmisel täiesti eesmärgiga, et need madalokunjakuri jaoks saakid tähtsada laenu. Seega ei püüdnud laenuprotsent alandamine eriti talvise laenuajal, nende hulgas kindisvaraomanikud. Kui aga kindisvaraomanik laenu saab näit. 200.000 krooni, siis väheneb laenuprotsent selgelt summalt 2000 krooni võrra.

Hoiustajatele tähendab diskontolandumine omakorda vähemat protsendisisebulekut säästudele. Tused takisid säästudele makstava protsendi osas on järgmised: palgakontolt 3,3 hoiu kassa kontolt 5,25, kapitalilugumiskonto 5,75, säästukonto 6 ja kapitalikonto (aastase eettulemisega) 6,5 protsenti. Siln tuleb meenutada, et OEEC andmetel oli Rootsi inflatsioon üle 10 protsendi.

Seabrook USA-s surl Amanda Lucas, n-na Tikk. Chicagoas surl 6. augustil William Bader, sünd. 30. sept. 1903.

Vastukarva

POLITILINE KAATRIPAEV on USA-s alandam pärast Helsinki tippkonverentsi, Tünnid kolumnist James Reston märgib "New York Timesis", et lepingu vead äksti vahel Portugal küsimuse puhul ilmsiks tulema. Moskva eksiirangalt lepingu mõtte vastu, toetades antidemokraatlikke kommunistide rahaga ja poliitilise propagandaga nende võitluses teistimõtlejate ja demokraatlike erakondade vastu — süüdistades samal ajal Washingtoni "sekkumises Portugali seasajadesse". J. Reston (kes hiljuti oli äge Vietnamisõja vastane) nimetab Moskva tegevusi "hähematuks ja väljakanatamatuks" ja nõuab, et president võtaks midagi ette selle puhul. Praegu näib tema meelest ainuke lootus olevat, et "moderaatsed" sõjaväelased Portugalis võiksid ise midagi ette võtta, et diktatuurihoitu kõrvaldada.

ARUDEPESEMINE ON MOES diktatuuride juures tavaliselt sooritatakse seda vastaste ja "agentide" puhul. Moskva on aga depesu innus jõudnud niikaugale, et hakkab sooritama seda toimingut isenda — s.t. kompartei tipude juures. Mõned nooremad parteilased on — kole mõeldal! — katsunud välja anda käsipaljudatud ajakirja, milles arvustavad partei poliitikat. See on täiesti ilmselge bürokraatide ja võtumeeste meelest midagi üpris kolekaid ja nõuab kohe vastuabinõude tarvitusele võtmist. Mitmed tähtsased mehed on jäänud ilma ametikoh-

tadest või saadetud provintsi "asumisele". Näib õigus olevat norra Moskvakorrespondendil Nils Morten Udgaardil, kes ütlevat, et N. Lõvi valitsev bürokraatia on kõikvõimas — aga ta on samas täiesti võimetu kõikide poliitiliste ja sotsiaalsete probleemide suhtes, mis aeg endaga kaasa toob. Üks 1940. aastal meil kasutatud kommunistlik sõnakõiks oli "mädanev bürokraatia". Kas poleks nüüd aeg rääkida kivilinenud bürokraatiast?

KODUMAAL ON ILMUNUD rida broshüüre turistide jaoks sarjanimetusega "Slin- ja sealpool maanteed". Viljandi rajooni käsitlevas broshüüris on ära toodud paljude ühiskondlike ja kultuuritegelaste sünni- ja tegevuspaigad tähtsamatest vähemtähtsateni. Muuhulgas lelavad mainimist ka nimed nagu Andres Alver, Kaarel Krimm ja Hans Wühner (kõnelemata Hans Pöögelmannist ja J.A. Gagarinil nimeliseist näidisovhoostehnikumist). Asjalult aga otsime teosest märkust Jaan Tonissoni ja Johan Laideri sünnpaikade kohta.

Kommunistid (nagu ka Josef Goebbels, kes tegi H. Nelneist "tundumatu autori") näivad olevat ikka veel õndsas usus: mida (mele) ajalugu ei näita, seda pole olemas. Ajalooteaduse ajalugu näitab vastupidist ja selle otses ajalugu võltsivate või fakte eitavate rehhiinide kohta on üsna ränk.

Timmukuru

Eesti keele kursused algab ülikoolides

Eesti keele õpetus rootsi ülikoolides algab sügissemestril Lunds, Uppsalas ja Stockholmis. Kursused toimuvad alijärgnevalt:

LUNDI ÜLIKOOLES

Eesti keele õpetus Lundi ülikoolis Soome-ugri instituudis jatkuab ka sügispoolaastal 1975. Samuti on korraline kursuskrediit ette nähtud kevadsemestriks 1976. Õpetegevust teostatakse kõigil kolmel nivool, s.o. alam-, kesk- ja ülemaastme ulatuses.

Õpetegevuse avakoosolek (introduktionsmöte) eesti keele liinil toimub Soome-ugri Seminaris kuni 1975. Sparta üliõpilaskeskuses teispäeva 2. sept. kl 17.15. Registreerimine võimalik kuni 17. sept. aadressil Seminarit for finsk-ugriska språk, Pack 7018, 220-07 Lund, telef 046/12 48 20 — 1088.

Kevadpoolaastal lõpetasid eesti keele algkursuse (A-nivoo, 20 punkti) järgmised õpilased: Leida Aring, Maja Keskkula, Rein Lõhmus, Eha Põhl ja Marje Tui Sakastnes (B-nivoo, 40 punkti) ei ole eksaminiperioodil veel lõppenud. Ülemastet (C-nivoo, 60 punkti) on lõpetamas esimesed kolm õpilast, kes praegu kirjutavad oma semi-

nariitööd. Need oleks sellega esimesed eesti keele kõrgastme lõpetajad Lundi ülikooli juures.

UPPSALA JA STOCKHOLMI ÜLIKOOLES

Üliõpilasi, kes on huvitatud eesti keele õppimisest A-nivool (20 punkti) Uppsalas või Stockholmis, palutakse endid registreerida hiljemalt septembri algul Soome-ugri instituudi juures Uppsalas (ka neid, kes tahavad õppida Stockholmis) tel. 018/13 65 05 või 018/13 65 67 (aadress: Institutionen för finsk-ugriska språk, S:t Olofsгат. 1 A 752 35 Uppsala). Lahemat informatsiooni võib saada ka Eesti Keele ja Kirjanduse Instituudist tel. 08/15 01 60/19356 (alates 3. septembrist).

Üliõpilasi, kes tahavad osa võtta üldise fonetika kursusest, mis algab septembri esimesel nädalal, võivad saada täpsemad andmed koha ja aja kohta vastava ülikooli lingvistika instituudist.

Aines soome-ugri keeled moodustab eesti keel eri õppeharu Uppsalas ja Lunds. On võimalik saavutada kuni 60 punkti, mis vastab poolele ülikooli lõppeksamini nõuestet (fil.kand). Kursustest osavõtmiseks eeltestmisi ei nõuta.

Telefoni-terror Saksamaal

MÜNSTER (EPL) — Juba mõnda aega kestab telefoni-terror kahe juhtiva eestlase vastu Saksamaal, kellele helistatakse nii öö- kui päeviti. Viimasel ajal on üks nendest rahule jõetud, et intensiivsem on aga terror teise vastu, nii et asjaosaline on sunnitud olud politseivõimude abi paluma.

Tähelepanevad on olnud, et terroriseerija on vastava isiku liikumistele alati hästi informeeritud ja terror järgneb ka kaugematesse kohtadesse.

Saksamaal on esinenud varem telefoni-terrorit paari isiku suhtes Schönnau Invaliidide kodus.

USA Kuuba-suhe ei võta vedu

WASHINGTON (VES) — Vaatamata sellele, et Ameerika riikide keskkorralduslik OAS asutusse lõpetada sanktsioonid Kuuba vastu, ei ole niiluse ette näha normaalsete suhete lahuleseadmist USA ja Kuuba vahel.

Ajakiri "U.S. News & World Report" ütleb, et pinnasoonderimist on suurimaks takistuseks 1,8 miljoni suurne nõue Kuuba vastu ameeriklastelt rahalisest loetud ettevõtete eest ka et taha Kuuba nõudustad tingimustega, et ta laeks põgenemiste õistu lahkujaid nend perekondadele ühtedasi. Edast on Kuuba vanglates hulgaliselt ameeriklasti, kellede vabastamiseks pole leitud seni ühist keelt.

Gümnaasium ja täienduskeskkool registreerivad

Eesti Gümnaasium Stockholmis on lähikülgistega kool. Õppetöö toimub kursuste korras. Kooli juures saab õppida kas tervet gümnaasiumi ainet rühma mis aetakse gümnaasiumi lõpetaja õigused või ainult üksikuid aineid. Kursused on avatud täiskasvanutele kui ka koolinoortele. Juhul kui on teatud arv soovijaid tolmuvad kursused järgmisteks aineteks:

Eesti keel ja kirjandus, inglise keel, saksa keel, prantsuse keel, soome keel, ajalugu, rahvatants, usundus, filosoofia, matemaatika, füüsika, keemia, bioloogia ja loodusteadus.

Täienduskeskkool on mõeldud noorsoole ja siln õpitakse eesti keelt ja kirjandust, eesti ajalugu, eesti maateadust ja eesti laulu.

Kavas on veel eesti keele kursust mitte eesti keelt rääkivale lastele kui ka täiskasvanutele.

Kõik kursused on maksuvabad.

Palutakse registreerida kas kirjalikult Eesti Gümnaasium Stockholmis, aadress Tulegatan 20, 113 85 Stockholm või tel. Si 14 71 (koolis), 35 13 35 (W. Muid) või 735 08 31 (J. Ungerson). Tere tulemast eesti kooli!

Joh. Ungerson

Alide Vardi

N-na Stein

Sünd. 26/5 1892 Rakveres
Surn. 8/8 1975 Athertonis

Leinavad

ABIKAASA
Kalifornias

Vennatitred:
HILLI SEVELIUS
perekonnaga Kalifornias

VALLI KUMPA
pojaga Rootsist

Armast

Toomas Karro't

Sünd. 29/3 1940 Tallinnas
Surn. 16/8 1975 Torontos

mälestavad leinas

EMA
PIA ja LAUR
lastega
KAI-KADRI
MAIME

Matusetalitus on toimunud
Torontos.

Jaak Rääs'ta

mälestavad

KOITJÄRVE
TALLINNA LIPKOND
TALLINNA LIPKONNA
SÕPRADE SELTS

Oma armast abikaasat

Anton A. Univer'i

mälestab tema III surma-
täpäeval 30. augustil

VILHELMINE

Sua aeg ei kordu, aga tule
taas. Igavene mälestus!

Kool...

Algus lk. 1
võtkem Jumalat... jutuustas
ta oma armastusest ja ühes
seel teemal foor polist, kes
asus kangel kodust omal käel
eluteed rajama.

Tal polnud võimalki omak-
seid kohata, kuid ta sai igal
nädalal emalt kas paki või
kirja tervituse ja rahaga.
Nõnda läks poisil hästi, kuid
ema muretses tema pärast
suurte kauguste taga.

Kui poeg lõpuks siiski koju
tuli, siis küsis ta emalt, et
miks ta on tema pärast nii
palju vaeva näinud. Miks
mõttes ta aina temale. Kas see
polnud üllatiline?

See oli ainult väike
meeldetuletus, vastas ema ja
ütles siis Jeremia raamatu
kohaselt: "Olen sind, kui oled
minust kaugel, igavese ar-
mastusega armastanud."

Abel Milder tähendas, et
seda ema ja poja lugu võime
võrrelda täna tolmuvaga, mil
meie mõtted tegelevad kõr-
gemate ülesannetega. Elus on
olukordi, kus meie endi käed
jäävad lühikeseks.

Siis on hea teada, et on kee-
gi, kes on meist suurem ja
võimsam ja kelle armastus on
suur. See armastus on suuna-
tud ka eesti koolile.

Lastevanemate esindajana
tervitas ja esines põgusa sõ-
navõttega pr. Susanna Tom-
son. Ta meenutas seejuures
äsjast skautlikku maailma-
laagrit Metsakodus, kus do-
mineeris ühine keel - eesti
keel. Selle keelega said toime
kõik. Ja kui puudulikkus end
tunda andis, siis kasutati G.E.
Algkooli õpilaste abi. Nõnda
täitsid Göteborgi Algkooli
õpilased oma kooli ülesannet.

Kõneleja toonitas seejuures,
et eesti kool ja eesti kodu on
selleks aluspinnaks, millele
võrsub eestlus. Ilma eesti
koolita ei eksisteeriks eesti
noorsooliikumist. "Olete õn-
nelikud, et saate siin eesti
keele kõike võimalikku ütela-
da," väljendas maailma-
laagris üks noori teiselt poolt
randrimpa. "Kodumaa pole
see võimalik."

On kahetsetav, et paljud
eesti lastevanemad ei taju ega
kasuta neid võimalusi, mille-
seid eesti kool pakub, nentis
pr. Tomson lõpuks ja soovis
siis õpilastele ja õpetajatele
head tööahtet ja indu ja seni-
sest veelgi siivenenumat koo-
stööd kooli ja kodu vahel.

Koolijuhataja Eero Tarjus
avaldas õpetajate nimel too-
tust, et koolitöö kujuneb kõi-
giti lastevanemate soovetäit-
taks. "Vastastikuse usal-
duse puudust pole olnud ku-
nagi. Seega võime ka olla uh-
ked, et meil on oma kool, kus
valitseb suur armastus," ütles
koolijuhataja.

Aktus lõppes hümnide
laulmisega.

Pärast aktust siirdusid
klassijuhatajad oma õpilaste
ja kohalolevate õpilasvane-
matega klassiruumidesse, et
anda vajalikke juhiseid seoses
koolitöö algamisega.

Göteborgi Eesti Algkool
töötas endiselt nn. B-vormis,
s.t. liitklassidega. Käesoleval
aastal on I-II klassis 13 õpi-
last. Klassijuhataja Marie
Suur. III-IV klassis, mille ju-
hatajaks on Mare Riisenberg,
on 12 õpilast. Suurimaks liit-
klassiks on V-VI kl. 21 õpi-
last. Klassijuhataja Eero
Tarjus. Inglise ja rootsi keelt
õpetab fil. stud. Eha Mändlo.

USA ohtlik

Alg. lk. 1
maailmarahu" või "tihti ta-
hab lahendada konflikte teiste
riikidega sõjalise surve abil".
USA, vastas 47 protsenti. N.
Liit, vastas 37 protsenti ja 16
protsenti leidis, et Hiina on
eriti rahu ohustav ja milita-
ristlik.

Küüti ka, kas USA või N.
Liidu välispoliitika on viimase
10-15 aasta jooksul muutunud
rohkem või vähem rahuar-
mastavaks. Ehk kolmas
alternatiiv - samasugune.

USA osas leidis 40 prots. et
Washingtoni välispoliitika on
vähem rahu taotlev kui va-
nasti. Üksteist protsenti ar-
vasid, et USA on rohkem ra-
huarmastav kui enne.

Mis puutub N. Liitu, olid tü-
lemused täiesti vastupidised.
Kõigest 5 prots. leidsid, et
vene poliitika on muutunud
vähem rahuarmastavaks
kuna 51 prots. oli veendunud,
et see on rohkem rahulik.

Opiniooniuurijad märgivad,
et vastavalt toimepandud uu-
rimusele oli vahe USA ja N.
Liidu vahel suurim, kui kõne
alla tuli mõlema suurtõugu
suhtumine Rootsisse.

Kõige kriitilisemad arva-
mused nagu "ohustab Rootsi-
t" ja "ohustab Rootsi, kuid ei
moodusta ohtu", sai oma
kontosse USA. Pooled
küsitletust, 50 prots. olid sel
arvamisel, kuna vastav arv
N. Liidu osas oli 19 prots.

Kõigest 11 prots. olid veen-
dunud, et USA suhted Rootsi-
ga on "sõbralikud". 18 prot-
senti küsitletust leidsid, et
Sovjet suhtub Rootsisse sõb-
ralikult või et vahekorrad on
head.

N. Liidu ja Hiina kohta on
kõige positiivsemad arvamused
isikult, kes hääletavad
vpk-le ja sotsiaaldemokraa-
tidele. Ja nagu võib oletada,
olid USA suhtes kõige positiiv-
semalt hääletanud need,
kes omi hiält annavad kodan-
likele erakondadele.

Kuid sellest hoolimata näi-
tab uurimus, et kui kõne all oli
USA ja N. Liidu poliitika
Rootsi suhtes, siis andis isegi
moderaadid halvema hin-
nangu USA-le kui Sovjetile.

Muidu aga leiab umbes
sama arv isikuid kõikides
erakondades, et N. Liidu väli-
spoliitika on muutunud rohkem
rahuarmastavaks.

Uurijad ütlevad, et ak-
tuaalne opinioonikliima on
suurtes joontes võrdne kõiki-
des vanusekategoriates.
Nooremate isikute juures aga
võib täheldada, et nende
positiivsus N. Liidu suhtes ja
kritiseeriv hoiak USA suhtes
on rohkem markeeritud.

Uurimustulemused avalda-
takse täies ulatuses välispoli-
itilise instituudi ajakirjas
International studies, mis
ilmub sel nädalal.

Võib juurde lisada, et DN-is
ilustreeris uurimistulemust
karikatuurist Poul Ströyer oma
"päevikus". Joonistusel kõn-
nib põlismetsas "Mors lille
Oile" Rootsi lipuga ja kohtab
hijiasuuri vene karu. Ja karu
on oma käppade alla tallanud
terve rea isikuid, paistavad
plakadid tekstiga "Estland",
"Lettland", "Ungern" jt.

Väike Oile aga ei oska muud
midagi geniaalsemat öelda
kui "paljaku-mõmm"...
(EPL/AUS).

Chilliwackis Briti Kolumbias
Kanadas suri 15. augustil Helve
Freiberg, n-na Kants, sünd. Tal-
linnas.

Haile...

Alg. lk. 1
Haile Selassie valitses
Etiopiat alates 1928. Kui
Mussolini tungis Etiopiale
kallale 1936 põgenes keiser
Inglismaale ja viibis siin viis
aastat.

Kuulsaks sai ta oma esine-
misega Rahvasteliidus, kus ta
taotles oma riigile abi ja
hoiatus maailma fashismi
eest. Kuid Rahvasteliidus ei
võetud teda tõsiselt, millega
RL ühtlasi demonstreeris oma
nn. julgeolekustööteemi täle-
likku pankrotti.

Kuid Selassie valitsus tä-
hendas Etiopiale moderni-
seerimist ja rohkem reforme,
kuigi agunud feodalsüste-
emi kunagi ei likvideeritud.
Klassivahed olid tohtud ja
samat ajal kui Selassie pere-
kond pidevalt rikastus, nälgis
suurem osa Etiopia rahvast.
See põhjustaski lõpuks legen-
daarse keisri kukutamise.
(AUS).

Toronto...

Alg. lk. 1
raaskus langes naispeaosale-
le Valve Andreale, kes nagu ütle-
leb EPL teatriarvustaja
Eduard Reining "kõigis meie
tähelepanu varjundirikkusega
ja tundepeensusega" ja ku-
junes osa ümeka tootamise-
ga selle etenduse lavastamiseks.

Sobivaks partneriks oli talle
Ernst Vähi misjonärina, suu-
teline amatöörnäitleja.
Peale autori austamise,
millest publik elavalt osas vö-
tis, toimus ka kombekohane
külastuste tervitamine Stock-
holmi Eesti Teatri, Kultuuri
Koondise ja kolleegide poolt
sõnavõtteodega ja lilledega.
(Arvustus teisel).

OTSIMINE

Merike ja Kersti otsivad oma isa
Richard Voldemar Elmi ja onu
Rudolf Elmi. Fobutakse kirjutada:
c/o L.S., 2 Sunnydene Cres., To-
ronto, Ont., Canada

Torontos suri 6. augustil Jakob
Kuuskand.
Käinas Hiltumaal suri 11. juulil
Eduard Veel.

Ühisabi pakkide vahendus

Saadame riietusesemete ja toiduainete pakke toli ettemaksmi-
saga. Laos olemas: Villased riided, jersey, crimplen, vihha-
varjud jm.

Omadi pakid saata: Estniska Samhjälpens, Box 55 112, 104 65
Stockholm.

Büroo asub: Kvargatan 3 B, 116 45, 116 47 Stockholm. Tel. 08/
42 35 53. Avatud kl. 10-17, laupäeviti suletud.

Muretsme loomaarsti tunnustuse! Nõudke hinnakirja!

Välkommen till Stockholms Sparbanks nya huvudkontor på Hamngatan 31

Telefon: 08/140 140

EEL KIRIN

STOCKHOLM: Jakobis peaju-
maat 31/8 kl. 9, kog. õp., orell H.
Käär, lauluheled.

ALINGSÅS: Linnakirikus juma-
lat. 30/8 kl. 15, õp. Kool, orell PG
Strömberg, lauluheled.

GÖTEBORG: Kristiines juma-
lat. 31/8 kl. 14, õp. Kool, orell PG
Strömberg, lauluheled. Samas
jumalat. 7/9 kl. 14, õp. Kool.

HALMSTAD: Olaus Petris ju-
malat. 6/9 kl. 14, õp. Kool, orell B.
Ström, lauluheled.

LUND: Petersgärdenis jumalat.
31/8 kl. 16, õp. Laantee, orell A.
Randes, lauluheled.

MALMÖ: Saksa kirikus jumalat.
31/8 kl. 13, õp. Laantee, orell A.
Randes, lauluheled.

SOOME ORTODOKS- KIRIK

BORÅS: Caroli ortodokskateelis
kog. majas õhtuteen. 30/8 kl. 17,
teisipäeva ja õpperingide algus.
31/8 kl. 10 liturgia samas, teenib
õlemp. Juhkam.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi
Kirik, Brävallag. 11, 31/8 kl. 11
vabakirikute jumalat., lauluheled.
2/9 kl. 19 palve- ja pühit. Eelteade:
Eesti pühapäevakool alustab uut
tegevusaastat pühap. 7/9 kl. 10.

ALINGSÅS: KFUM, Östra Kyr-
kog. 8 B jumalat. 14/9 kl. 11, Abel
Milder, lauluheled.

GÖTEBORG: BIA Bandet, Erik
Dahlbergsg. 10 jumalat. 31/8 kl. 11,
V. Kujba.

GÖTEBORG: Smyrna, Parkg. 1
pühit. ja palvet. 30/8 kl. 18.30. A.
Milder 31/8 kl. 17, soolodueti- ja
koorilaule. (Alates 7/9 koosoleku
aeg kl. 15). Pühapäevakool algab
14/9 kl. 15.

GÖTEBORG: KFUM, Parkg. 11
jumalat. 31/8 kl. 11, koor ja duett,
Tammela. Pühit. ja palvet. 30/8
kl. 15 ja 3/9 kl. 13.

NORRKÖPING: Betania,
Bräddg. 54 palvet. 30/8 kl. 17. Ta-
bernaakel, Kungsg. 26 jumalat. 31/
8 kl. 13, õhver välismisjonile, E.
Medrit jt.

Kas leidub kedagi üksikute
eesti daamide hulgas, kes

tutvuks

64. a. keskmist kasvu mehe-
ga?

Vast. "Saatusel teel", EPL,
Box 667, 101 29 Stockholm 1.

Televisioniprogramm

TV Lõrdag

Suomenkieliset ohjelmat:
Finlaaprika program:
10.15 **Tapahtumia** - magasin for finlaaprika.
10.40 **Me kaupunkilaiset**. Värl.
Vi studiosor. Färg. Del 5. Trafiken.
10.15 **Lasten TV**: Jules Vernes maailma. Värl.
Eärnprogram: Jules Vernes värl.
Färg.
10.35 **Lapsuuden muistoja**. Värl.
Barndomsminnen. Färg.
10.50 - 11.00 **Lemin särä**. Värl.
Lemin särä - en finsk nationalprätt.
Färg.
11.10 **Mänsdens naturpromenad**. Färg.
11.50 **Helmälsöb**. Färg. Från Mosjö kyrka i Närke.
12.00 TV-nytt, väder.
13.05 **Ett köpmanhus i skärgården**. Färg. Serie av Olle Mattson efter en roman av Emille Flygare-Carlén.
Kapitel 1: Det nya herrskapet på Svartskär. Regi: Åke Falck.
I rollerna: Ulf Brunnberg, Agneta Bolme, Toralf Maurstad, Åke Falck, Irma Christenson, Essy Persson, Ernst Günther, Ulla Jacobsson, Hans Embäck, Berta Hall, Sten-Åke Cederhöf, Jan Nygren, Sven Wollert, Claes Espahen, Nina Scenna, Thor Zachrisson, Thore Segelström, Georg Adelly, Mona Andersson, Olof Huddén, Pia Rydwall.
13.05 **Frädröts Sverige** - Tjeekoslova-kien. Färg. Sammandrag från landskam-pen på Slottsskogsvallen i Göte-borg. Bo Hansson och Sven Plex Petersson.
20.00 **Slottstappning**. Färg. Lasse Holmgvist trollar fram blandningar av underhållning, historia och kul-tur från Krapperrups slott i Kulla-bygden.
Medv: Arne Bertini, Hjärdis Pet-tersson och Alf Åberg.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 23.55 **Marcus-Nelson-morden**. Färg. Kriminaldrama baserat på morden av Jo-Ann Marcus och Kathy Nelson - två unga flickor på Manhattan i New York.

TELEVISION 2

15.00 **Herrskap och tjänstefolk**. Färg. 2. Nyheter från fronten (April 1915).
15.55 - 16.35 **Vilka styr kommunen?** Färg. Reportage från Malmung i Da-larna.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Jakob Dunderskägg**. Färg. 1. Jakob får ett jobb.
18.00 **Lördags**. Färg.
18.30 **Gäst hos Hagge** - Georg Ryde-berg. Färg.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **Mata Hari** - amerikansk lång-film från 1932. Regi: George Fitz-maurice.
Medv: Greta Garbo, Ramon No-varro, Lionel Barrymore, Lewis Stone.
21.35 **Sommarnöjet**. Färg. Lördagskväll på Skansen med Håkan Ster-ner, Bruno Glenmarks ork, Ann-Louise Tanson. Gästartister: Lasse Löndahl, Anni-Frid Lyngstad, Ja-mes och Karin Hollingworth, Leo Sayer m fl.
22.35 TV-nytt, väder.
23.40 - 23.55 **M A S H**. Färg. Ameri-kansk komediserie. Blod på prov.
I rollerna: Alan Alda, Wayne Ro-gers, McLean Stevenson, Lorreta Swit, Larry Linville, Gary Burghoff, Katherine Baumann m fl.

TV Söndag

Suomenkieliset ohjelmat:
Finlaaprika program:
10.15 **Uutivälkko**.
Nyhetssveikan.
10.40 - 11.15 **Reikakuski**.
Längdrattarchoffören.
11.55 **Kravalerna i Altholm**. Färg. Del 5. Utpressning pågår.
13.05 **Jennie**. Färg. Lady Randolph Churchill.
17.00 **Aktuellt i veckan**. Färg. Textat.
17.30 **Här flyger rekord**. Färg.

17.55 **Meddelanden**.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 **Sten Stenstom** från Eslöv på nya äventyr. Textat. Svensk filmkomedi från 1932. Regi: Ellis El-lis och Gösta Hellström.
I rollerna: Ellis Ellis, Karin Swan-ström, Brita Appelgren.
19.20 **Mao Tse-tung**. Färg.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 21.45 **Söndagskväll**. Färg. An-dakt med Olov Hartman.

TELEVISION 2

15.35 **Följ med oss till Honolulu**. Amerikansk långfilm från 1984. Regi: William Seiter.
Medv: Stanley Laurel, Olvpe Hardy, Mae Busch, Dorothy Christy, Charlie Chase, Lucien Littlefield.
16.40 **Punkt 13 på dagordningen**. Skall kommunen bygga ishall? Debatt i fullmäktige i Malmung.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Totte**. Färg. 1. Totte är liten.
17.40 ca **Mumindalen**. Färg. 1. Det en-samma Mumintrollet.
17.50 **Inomhuslekar**. Färg. Tecknad film.
18.00 **Staden sover aldrig**. Färg. Film av Gerald Herman.
18.30 **Frädröts Sverige** - Tjeekoslova-kien. Sammandrag från landskam-pen på Slottsskogsvallen i Göte-borg. Bo Hansson och Sven Plex Peters-son.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **I naturen** med Nils Dahlbeck. Färg.
20.30 **Sporthögen**.
21.00 **Underhållningen**. Färg. "Under-hållningen" är namnet på en av de visor som Rune Andersson sjunger i det här programmet där vi också får möta några människor som be-ritt om sig själva, och som har det gemensamt att de kallas hand-ikappade.
21.30 - 21.55 TV-nytt, väder.

TV Måndag

Skol-TV:
9.00 - 9.10 **Switch on 2**, åk 3.
9.20 **Varför svenska**, åk 1, gym-n.
Färg.
9.45 - 10.05 **Världsknack** 3 ao, åk 1.1.
Frisk eller sjuk.
10.10 - 10.25 **Musik 3**, åk 3.
10.35 - 10.55 **Kika-digga-ding** åk 4-6.
Färg. 1. Vi gör musik.
13.30 **Drömmar och marödrömmar**. Det spanska inbördeskriget blev aldrig rent intern angelägenhet. 45 000 man från 27 länder deltog aktivt som frivilliga. Åke Osheroff, en ung arbetare från New York återvände 1974 till de platser där hans kamra-ter stupat.
15.25 **Bälsgaspele**. Färg. Rik. Ekholm-kvintett, Mogens Ellegaard, Lars Holm och Nils Erik Carlsson, Egon Aagaard, Lars och Jeanette Dyr-mose.
15.55 - 16.20 **Expedition varma vatten**. Färg.
16.30 - 17.00 **Halvfem**. Färg. Veitikat Sussu ja Pelle (sprallorna Sussu och Pelle).
"Varför kommer det tårar?"
Herr Kubh.
17.55 **Meddelanden**.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 **Ante**. Färg. Jag vill ha en egen hjord.
18.30 **Sveriges magasin**. Färg.
19.30 **Friluft i Bremen**. Färg. Manus: Rainer Werner Fassbinder. Filasen bygger på ett rättsfall från 1830-ta-let. Regi: Gummel Bronström.
I rollerna: Kim Anderson, Tor Is-eald, Henrik Schlicht, Ingrid Backlin, Thomas Bolme, Jan Nygren, Rolf Larsson, Carl Billquist, Olle Björ-ling, Elsa Zrawitz, Olle Hilding.
20.50 **Drahtingyng**. Färg.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 22.50 **Kuba-krisen**. Färg. Del I. Dramatiserad skildring av Kuba-krisen i oktober 1962, då världen stod på randen till ett kärnvapen-krig.

TELEVISION 2
15.30 **Dagrepis: Leva tillsammans**. 1. Hallonbergen.
16.30 - 16.35 **Dagrepis: Oscar Peterson** med gästen Dizay Gillespie. Färg.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Vilse i pannkakan**. Färg. 1. Åt så du blir stor och stark. Dockor, manus, regi: Staffan Westerberg.
17.45 - 18.00 **Stig Claesson "Slas"** be-rättar för barn.
19.20 **Regionala nyheter**.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **Vem var Axel Wenner-Gren?** Färg. Reportage om Inggrid Dahl-berg och Birgitta Svensson om Axel Wenner-Gren, finansingen vars miljoner försvann. Del 1. En tysk agent?
21.00 **Familjelagen**. Färg. Plånbokens herre.
21.15 **Människor som lär**. Färg. Tex-tat. Studiecirkel för döva i Göte-borg.
21.30 **En ny bok: Angela Davis in-tervjuss**.
21.50 TV-nytt, väder.
21.55 - 23.40 **Outbreak**. Färg. Ungersk långfilm från 1981. Regi: Peter Bacsó.

TV Tisdag

Skol-TV:
9.00 - 9.25 **Läraprogram: Vad är handikapp?** Färg.
10.00 - 10.10 **Switch on 2**, åk 3.
12.00 - 12.15 **Att uppleva naturen**, åk 6. Färg.
12.20 - 12.40 **Människan och naturen**. Färg. 1. Åta eller ätas.
16.30 - 17.00 **Halvfem**. Färg. Manne i sanden.
17.55 **Meddelanden**.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 **Sporthägen**. Färg. Plugga engelska och idrott på sommaren. Färg. Re-portage med ferieskolans kombi-nerade utbildning.
18.30 **Sveriges magasin**. Färg.
19.30 **En värld du inte ser**. Färg. Med hjälp av mikroskop får vi blicka in i en värld vi annars inte ser.
20.30 **En sång till dig** - Leon Russell & Friends. Färg.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 22.55 **Kravalerna i Altholm**. Färg. Del 6. Slutuppgörelse.
I rollerna: Siegfried Wischniewski, Jörg Falkenstein, Gerd Hauke, Arno Assmann, Ernst Jacob, Wolf-gang Kleiling, Hannelore Hoyer m fl.
TISDAG 2 SEPTEMBER

TELEVISION 2
15.30 **Leva tillsammans**. 2. Mamma, pappa, barn.
16.30 - 16.45 **Dagrepis: MASH**. Färg. 17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Vilse i pannkakan**. Färg. 2. Man skall inte spotta i motvind.
17.45 - 18.00 ca **Stig Claesson "Slas"** berättar för barn.
18.30 **Förskolan behövs!** Textat.
19.20 **Regionala nyheter**.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **Herrskap och tjänstefolk**. Färg. 3. Den fruktansvärda fienden (Maj 1915).
Medv: Meg Wynn Owen, Gordon Jackson, Lesley-Anne Down, Ti-mothy Peters, Jean Marsh, Angela Baddeley m fl.
20.55 **Anslagstavlan**. Färg.
21.00 **Känner du Ronnie Peterson?** Färg. Racerföraren Ronnie Peterson porträtteras av Hans Hederberg.
21.50 **En värld i krig**. Färg. 18. Fre-dens ansikte.
22.40 - 23.45 TV-nytt, väder.

TV Onsdag

Skol-TV:
8.20 - 8.40 **Kika-digga-ding**, åk 4-6.
Färg. 1. Vi gör musik.
10.10 - 10.30 **Over grensene**. Norska för mellanstadie. Färg.
10.35 - 11.00 **Verkstadsindustrin**. Färg. 1. Verkstad i skola och verklighet.
gymn.
12.45 - 13.16 **Varför svenska**, åk 1, gymn. Färg.

16.30 - 17.00 **Halvfem**. Färg.
Asnan och skjortan.
Den lilla björnen.
Gündüz ve gece (Dag och Nat).
17.20 - 19.15 ca **Fotboll: Nordirland-Sverige**. Färg. Direktsändning från EM-matchen i Belfast. Bo Hansson.
1. pausen ca 18.15 **Meddelanden**.
18.20 ca **TV-nytt**, väder.
19.15 ca 19.15 **Djur i Europa**. Färg. Fåglar på Färöarna.
19.30 **Tasjkent** - brödets stad.
20.00 **Gäst i gemenskapen**. Färg. De kvarlämnade kvinnorna i familjen Rjcci - Mimmos familj i byn Cag-nano Varano på Italiens östkust.
20.35 **Något om vuxna och unga**.
20.40 **Ögonting för öronen**. Färg.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 **Uttevckingsstörda** berättar.
Färg. Hur ska man veta?
21.55 - 23.10 **Kuba-krisen**. Färg. Del 2.

TELEVISION 2
15.30 - 16.30 **Dagrepis: Knuff**. Ungdo-mar i kris.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Vilse i pannkakan**. Färg. 3. Jor-den är platt som en pannkaka.
17.45 - 18.00 **Stig Claesson "Slas"** be-rättar för barn.
19.20 **Regionala nyheter**.
Regionalt över Östra distriktet:
19.20 - 19.30 **Hallå alla östgötar!** I morgon kväll sänds två TV-program som handlar om studiecirkelarbete i konstantverk, musik, dans, teater, litteratur och mycket annat.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **Din stund på jorden**. Färg. Del 5.
21.55 **Något om vuxna och unga**. Färg. Om en kurs som handlar om generationsskillnader.
21.00 **Ska vi bygga sönder fjällen?** Färg. Malmung kommun satsar nu stort på Silen fjällen, men vilka är det som tjuvar på det? Och hur går det med miljön?
21.25 **Bayernat**. Färg. "Trink Brüderlein trink" ett program från restaurang Tyrol i Stockholm där Hans Schindlers orkester bjuder på musik och allsång och Maria Rib-bing, Dieter Schlee och Anders Dahlschrammelkvintett spelar och sjunger wienermelodier. Citraspela-ren Anton Karas spelar och Leo Elde är programledare.
22.20 - 22.25 TV-nytt, väder.

TV Torsdag

9.20 **Vår bild av världen**, åk 6. Färg. 1. Världsbilden förändras.
9.45 - 10.05 **Att vara handikappad**, åk 2, gymn.
12.45 - 13.16 **Verkstadsindustrin**. Färg. 1. Verkstad i skola och verklighet.
gymn.
14.00 - 14.20 **Läraprogram: Musik 5**, åk 5.
14.30 - 14.50 **Läraprogram: Musik 4**, åk 4.
15.30 - 17.00 **Halvfem**. Färg.
1. Mågtgeonvillshakung.
17.55 **Meddelanden**.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 **Kolla kolla**. Färg.
18.30 **Sveriges magasin**. Färg.
19.30 **Berättas mera**. Färg.
19.50 **Sven Jonson** - Halmstadgrup-pen. Färg.
20.05 **Jennie**. Färg. Lady Randolph Churchill. Engelsk serie.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 22.05 **Sporthägen**.

TELEVISION 2
15.30 - 16.25 **Dagrepis: Hörnu, Marty Feldman** - vem är du? Färg. All-varsportärrätt av en tokstolle.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Vilse i pannkakan**. Färg. 4. Daghemstörren Galileo Galilei.
17.45 - 18.00 **Stig Claesson "Slas"** be-rättar för barn.
19.20 - 19.50 **Buddhas barn**. Färg. Tet-ban Chong. Han går i skolan på ett buddhistkloster i Thailand.
19.20 **Regionala nyheter**.
Regionalt över Östra distriktet:
19.20 - 19.30 **Hallå alla östgötar!** I kväll ordnar studieförbunden öppna

hus runt om i länet för att presen-tera sina studiecirklar i konstant-verk, musik, dans, teater, litteratur och mycket annat. FRU håller "Öp-pen kanal" i TV 2 för att följa akti-viteterna. Programledare: Bertil Norström.
19.30 **Rapport med väder**.
20.00 **Dokument utifrån**. Färg.
20.30 **Oscar Peterson** med gästen Count Basie. Färg.
20.55 **Anslagstavlan**. Färg.
21.00 **Journalen**. Färg. Göran Karle-fors.
21.30 **Spindeln**. En norsk berättelse efter en novell av Hanns Heltn Evers.
22.00 - 22.05 TV-nytt, väder.
Regionalt över Östra distriktet:
22.05 - 23.05 ca **Hallå alla östgötar!** Studiecirkeldeltagare från hela Östergötland med folkdans, sång och musik, teater och poesiinläsning, konstantverk och mycket annat. I studion sitter en svarspanel beredd att besvara frågor som allmänheten ringt in.

TV Fredag

Skol-TV:
9.20 - 9.40 **Over grensene**, norska för mellanstadie. Färg.
10.00 - 10.10 **Switch on 2**, åk 3.
12.20 - 12.40 **Människan och naturen**. 2. Vem har störst och förstört? Mel-lanstad.
12.45 - 13.05 **Kika-digga-ding**, åk 4-6.
Färg. 1. Vi gör musik.
13.10 - 13.35 **Vår bild av världen**, åk 6.
Färg. 1. Världsbilden förändras.
14.00 - 14.20 **Läraprogram: Dramatisk verksamhet**, åk 1-3.
16.30 - 17.00 **Halvfem**. Färg.
Hunden och barnen leker blind-bok.
Leoparden.
17.25 **Tapahtumia**.
17.55 **Meddelanden**.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 **Musik till en iskall öl**. Färg. Källarhållgång med sånggruppen PihlaSotkajat (Gårdsmusikarterna).
18.30 **Sveriges magasin**. Färg. Direk-tsändning från Kornsåsgården.
19.30 **Medelhavet** - hotat hav. Färg. Forskare varnar att man har 15-20 år på sig att rädda Medelhavet - men då krävs kraftåtgärder och in-ternationell samordning. (Västtyskt reportage)
20.10 **An oldfashioned girl** - Eartha Kitt. Färg. En stor artist på turné i Sverige.
21.00 **Aktuellt**, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 - 22.05 **En främling knacker på**. Dansk långfilm från 1932. Regi: Jo-han Jacobson.
I rollerna: Birgitte Federspel, Pre-ben Lerdorff Rye, Victor Montell.

TELEVISION 2

15.30 - 16.15 **Dagrepis: Bayernat**. Färg.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 **Vilse i pannkakan**. Färg. 5. Korns bajspladaskor på ången.
17.45 **Stig Claesson "Slas"** berättar för barn.
18.00 **Santiagos ark**. Färg.
18.20 **En tiger i tekannan**. Färg. Tecknad rysk saga.
18.30 **Hem till gården**. Färg.
19.20 **Regionala nyheter**.
20.00 **Rapport**, väder.
20.00 **Läraprogram: Färg**. Program utan profil med Ardy Strüwer, Lasse Åberg, Peter Ahm, Isabella Kallifff och Darja Olsson.
20.35 **Bror Kalle** spelar gammal dansmusik. Programledare: Gnesta-Kalle.
21.00 **Fredagsdeckaren**: Melissa. Färg.
21.50 **Runebergens gåta**. Färg. En svenskstädt bond i USA fann vid skenskiftet en stor runsten - den s k Kensingtonstenen. Texten på stenen berättade att skandinav-er skulle upptäckt den amerikanska kontinenten innan Columbus gjorde det. Sedan dess har vetenskapmän- nens tvistat huruvida stenen är äkta.
22.40 - 23.45 TV-nytt, väder.